

Posamezne številke:
Navadne Din 1,-
ob nedeljah Din 1.50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne. Za leto
mesечно po pošti D 12.50,
semestro D 20.50, dostavljen
D 14.-, na izkaznice D 12.-
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslaniha plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1,-
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritiho, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevilni
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
otira. — Rokopis se ne vrača.

Leto: IV.

Maribor, nedelja 13. maja 1923.

Številka: 107

Velesrbi in klerikalci

So začeli razračnavati med seboj: zora
puca, bit će dana! »Slovenec« prinaša
dolge članke o sporazumu. Radikalni
glavni organ »Samouprava« ga pošteno
zavrača in mu deli zasluženo lekcijo, ki
se končujejo s slovitim »Slovenčevim«
refrenom: »S kanoni vas pozdravimo —
vi Srbi, — dom hladni vam postavimo —
vi vrbi.« Kakor se vidi, so se v Beogradu
s pravim umevanjem poglabili v »mo-
krocvetoče rožice« klerikalne politične
poezije.

Radikalci niso tako neumni, da bi ne o-
pazili metamorfoz klerikalnih listov in
da bi si dali od dr. Korošca zavezati oči,
ker se ravno klerikalcem zahoče igrati
»slepo mi«. »Samouprava« očita »Slo-
venec«, da je dve leti neprenehoma na-
padal in psoval vse, kar je srbskega.
Srbski narod je predstavljaj kot pol-
barbare in nezavedno maso, ki se da
izkoristiti od beograjskih poročil. Srb-
ski politiki niso Srbi, ampak Cincari, ki
svoje povsod samo svoj žep. O ministrih
je pisal, da ni gotovo, da bi bili vsi pis-
men. Ni uglednejšega beograjskega po-
litika, ki ga ni »Slovenec« opsoval z naj-
gršimi priimki. Po volitvah je objavil
bojevit članek, da bo začel boj s Srbijo.
Sedaj pa je nagloma izpremenil smer —
se čudi »Samouprava«: postal je nežen
in sentimental. V uvodnih člankih pi-
še samo o sporazumu. — Nato »Sam-
ouprava« s primernimi opazkami raz-
členja »Slovenčev« uvodnik z dne 5. ma-
ja in brezobzirno prijema dr. Korošca za
ušesa.

Videti je, da je čarobna beseda »brat-
ski sporazum« samo nova krinka, ki si jo
nadevajo plemenski demagogi, da bi iz-
gurali drug drugega. Niti radikalci niti
prečanski separatisti ne morejo jasno o-
predeliti, 1. kaj mislijo pod sporazumom
in 2. kako bodo z dosedanjimi političnimi
metodami dosegli zadovoljiv kompromis.
Radikalno stališče in federalizem sta celo
teoretično, kaj šele praktično tako du-
še narazen, da bi bil morebitni sporazum
res pravi čudež našega časa.

Tudi mariborska »Straža« je objavila
svoj obračun z Velesrbi. Članek je na
videz stvarnejši, nima tiste časnikarske
perversnosti, ki se običajno opaja v
žolčljivih izpadih tega lista. Nas sepa-
ratistično razračnavanje le toliko briga,
kolikor vidimo v njem brezuspešne po-
kušnje, da bi se razmere v državi uredile
na ozki plemenski podlagi. Naše čvrsto
priporočanje je, da sedanji separatistični
voditelji ne bodo dosegli svojega cilja iz
enostavnega razloga, ker nimajo pred
seboj nič jasnega. Radikalci izjavljajo
urbi et orbi, da so za »sporazum«, obenem
pa se trkajo na prsi kot nepopustljivi
brambovci vidovdanske ustave. Radič
obrača čoln svojega demagoštva na vo-
dih domišljije (čevječanska republika
itd.), klerikalci so za vsak sporazum, ki
jim izroča na milost in nemilost sloven-
ske liberalce in tako naprej — skratka:
pravi politični Babilon.

Naj radikalni odgovore na »Stražine«
članek kakor hočejo — nas se separati-
stično preklanje ne tiče, ker ne izganja-
mo hudiča z Belcehubom. Mislimo pa, da
jim ne bo težko odgovoriti, kajti argu-
menti, s katerimi je podprt »Stražin«
članek, so silno šibki. Ne bo težko udariti
pisca po prstih, ko trdi, da so »dobrote,
ki so jih izkazovali Srbi Slovincem in
Hrvatom, več ali manj imaginarne.«
Proti temu stavku moramo tudi mi od-
ločno protestirati, ker je navadno potvar-
janje zgodovinskih dejstev. Pisec naj bi
predčital na pr. »Stražo« L. 1919, pa se bo
spomnil, kako smo Slovenci takrat gle-
dali na potek dogodkov. Slo je za našo
narodno ekzistenco, šlo je za naše meje.
Kar smo v Parizu rešili, ni bila zasluga
molitov mariborskega škofa, marveč za-
sluga srbskih žrtv za zmago antante.

Sklicanje narodne skupščine za pon- deljek ali torek.

Radikalna vlada prekoračila proračun za 1 milijardo.

Beograd, 12. maja. (Izv.) Včeraj
popoldne od 18. do 20. ure se je vršila
seja ministrskega sveta, na kateri je po-
ročal zunanji minister dr. Ninčič o pod-
pisu jugoslovanske-grških konvencij gle-
de proste cone v solunskem pristanišču.
Dr. Ninčič je predlagal, naj bi konven-
cije vsebovale tudi določbe glede prome-
ta, veterinarjih in carinskih zadev. Te
določbe še niso redigirane ter se bodo v
to svrhu čimprej sestali naši in grški eks-
perti, da dokončajo tudi to delo. Ta kon-
ferenca ekspertov se vrši v dveh ali treh
dneh v Atenah, kamor se do tega časa
vrne tudi naš poslanik g. Balugdžić.

Finančni minister je nato podal ob-
širni referat o vseh izdatkih, ki so se iz-
vršili po sklepu ministrskega sveta izven
državnega proračuna. Ti zneski dosegajo
krog eno milijardo dinarjev. Ministrski
svet je po daljši debati odobril zakonski

predlog glede izrednih kreditov v skup-
nem znesku 620 milijonov dinarjev. V
tej vsoti so vpoštet vsi zneski, ki jih upa-
ministrski svet zagovarjati pred javnost-
jo. Zakonski predlog bo pred predložit-
vijo narodni skupščini še enkrat pregle-
dal poseben ministrski odbor. Potem je
poročal minister za izenačenje zakonov
o zakonskem osnutku glede sodnikov in
invalidov, notranji minister pa o javni
varnosti v državi.

Beograd, 12. maja. (Izv.) Verifika-
cijski odbor je dokončal svoje delo. Po-
ročilo je šlo danes v tisk. Če bo do jutri
dokončano, bo seja narodne skupščine za
v pondeljek, v nasprotnem slučaju pa
za v torek. V političnih krogih vlada za
to sejo veliko zanimanje, ker se prič-
kuje ostra opozicija in morda celo ob-
strukcija demokratov.

Iz češköslovaške narodne skupščine.

Komunistični napad na maršala Fochia.

Praga, 11. maja. (Izv.) Na seji na-
rodne skupščine je vlada predložila za-
konski načrt glede podržavljenja buš-
hradske železnice. Država bi prevzela vse
pravice in dolžnosti družbe razen delnic
premogokopne družbe, za vsoto 34 mil-
ionov čK. Dosedanji delavski zaupniki
ostanejo do novih volitev na svojih me-
stih. Sredstva za podržavljenje te želez-
nice bi se dobila potom posojila.

Praga, 11. maja. (Izv.) Na današnji
seji narodne skupščine je bil sprejet

vladni predlog o vojaškem disciplinar-
nem redu. Med debato je nastopil komu-
nistični poslanec Haken proti namerava-
nemu posetu francoskega maršala Fo-
chia, katerega je označil kot predstavi-
telja zapadnoevropskega imperijalizma in
militarizma. Njegove besede so izzvale v
skupščini veliko ogorčenje zlasti pri vlad-
nih strankah. Vojni minister je ščitil
maršala proti komunističnim napadom,
kar je povzročilo nov hrup v vrstah ko-
munistov.

Diplomatski konflikt med Rusijo in Anglijo.

Moskva, 11. maja. (Izv.) Kot odgo-
vor na angleško noto, v kateri zahteva
Anglija takojšnje osvoboditev v ruskih
vodah zadržanih angleških ladij, je pre-
dal danes Litvinov angleškemu zastop-
niku v Moskvi noto, v kateri izraža sov-
jetska vlada željo, da bi se zadeva rešila
mirnim putem. Odklanja pa zahtevo, ki
stremi za tem, da bi Rusija opustila svo-
je pravno stališče ter smatra tako zahte-
vo za napad na suverenost Rusije. H
koncu izraža Litvinov upanje, da bo tudi
Anglija pokazala toliko mirnoljubja, ka-
kor Rusija, ter pripomogla k temu, da se
to vprašanje reši mirnim putem, potom
medsebojnega sporazuma.

London, 11. maja. (Izv.) Reuterjev
urad doznava, da je odgovor sovjetske
vlade na angleško noto z dne 28. aprila
pisan v zelo pomirljivem tonu. Sovjetska
vlada izjavlja, da ima Rusija pravico na
5 milj široko teritorialno cono, je pa pri-
pravljena, prepustiti rešitev tega spora
posebnemu razsodišču.

Ob umoru sovjetskega delegata Vorod- skega v Lausanni.

Lausanne, 11. maja. (Izv.) Danes
zjutraj je preiskovalni sodnik zaslišal
morilca Conradija. Conrad trdovratno
ponavlja, da se je hotel maščevati za
svojo v Rusiji od boljševističnih oblasti
ubito družino. Na vprašanje, kateri orga-
nizaciji pripada, ni hotel dati nikakih
pojasnil. Sled, ki jo je dobila policija,
vodi v Zenevo, od koder je baje včeraj
sprejel določeno pismo z večjim zneskom.
I. (Izv.) Švicarski zvez-
ni svet je sprejel prošnjo šefa sov-
jetske misije v Berlinu za potno dovolje-
nje v svrhu prevoza zemeljskih ostankov
umorjenega ruskega delegata Vorovske-
ga. Prošnjo se je ugodilo.

Lausanne, 11. maja. (Izv.) Truplo
umorjenega ruskega delegata Vorovske-

ga je bilo danes prepeljano na patološki
oddelek tukajšnje univerze v svrhu ob-
dukcije. Stanje obeh ostalih ranjencev
je neizpremenjeno. Oba se nahajata v
tukajšnji bolnici.

Angleška nota danes izročena nemški vladi.

London, 11. maja. (Izv.) Na včeraj-
šnji seji dolnje zbornice je izjavil narod-
noliberalni poslanec Fischer med dru-
gim: Če Anglija sploh veruje v zvezo
narodov, potem mora sprožiti vprašanje
Poruhja pred svetom zveze narodov. On
se je ravno vrnil iz Nemčije, kjer je
imel priliko se razgovarjati z odličnimi
publicisti raznih strank. Prišel je do pre-
pričanja, da je položaj skrajno napet in
nevaren. V Nemčiji obstojajo stranke,
ki zahtevajo nadaljevanje pasivnega od-
pora. Z gotovostjo lahko trdi, da v par
mesecih ne bo več vprašanja reparacij,
ker bo Nemčija dotlej že popolnoma uni-
čena, v brezdno propada pa bo potegnila
tudi Francijo in Belgijo. H koncu je iz-
razil upanje, da angleška vlada nemških
predlogov ne bo kratkomalo vrgla pod
mizo, temveč vzpodbujala nemško vlad-
do, da stavi nove ponudbe.

Pariz, 11. maja. (Izv.) Angleška vlad-
da bo jutri sporočila besedilo svojega
odgovora na nemško noto nemški vladi.

Nasvet angleških delavcev Sovjetom.

London, 11. maja. (Izv.) Delavska
stranka je sklenila nasvetovati sovje-
tom, naj se izogibajo vsakega dejanja, ki
bi moglo dovesti do konfliktov med sov-
jetsko Rusijo in Anglijo.

BORZA.

Curih, 12. maja. (Izv.) Sklepní tečaj:
Pariz 36.75, Beograd 5.80, London 25.71,
Berlin 0.1133, Praga 16.54, Milan 27.10,
Newyork 556.75, Dunaj 0.0078 ena osmina
žig. kroše 0.007825, Budimpešta 0.105, Var-
šava 0.0116, Sofija 4.45.

Slovenci ne smemo biti Srbom hvaležni
le za pomoč na Koroškem, (katero sta
hotela pokojna dr. Pogačnik in dr. Ver-
stovšek rešiti s pomočjo dekretov Na-
rodne vlade v Ljubljani), ampak jim
dolgujemo hvaležnost za neizmerno mu-
čeništvo med svetovno vojno, za heroj-
ski boj proti avstrijski Bastilji. Le kdor
se je dobro počutil v tej Bastilji, kdor ni
hrepenel ven iz nje, more neizmerne žrt-
ve srbskega naroda za osvobodjenje in u-
jedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev
proglasiti za imaginarne. Smešno je, ka-
ko pisec dotičnega članka udriha po kle-
rikalcih, ko omenja srbske »minimalne«
zasluge za meje proti Italiji. Vse, kar se je
zgodilo v tem času, se je zgodilo s privo-
ljenjem in soodgovornostjo sloven. kleri-
kalne stranke, ki je bila udeležena na
vladi. Zakaj ni dr. Korošec protestiral
proti srbski »nesposobnosti? In če je
videl, da so krivi Srbi, bi bil lahko na-
pravil iz tega politično vprašanje in iz-
vajal posledice? Dr. Korošec je to-
liko odgovoren kot Trumbić, Pašić in
Pribečević. Na drugi strani pa: Ali ni
ravno slovensko časopisje zagotovo naj-
več krika radi tega, ker so se na srbski
strani pojavili glasovi, da bi vendarle
bilo umestno sprejeti Wilsonovo črto?
In Koroška? Je-li pisec pozabil, da je
za plebiscit odgovorna predvsem deželna
vlada z dr. Brejcem na čelu in da se
centralna vlada načeloma ni mnogo vme-
šavala v kroško zadevo? A. Prepeluh,
sedanji velik avtonomist, je svojčas do-
kazoval v »Napreju«, da bi lahko bili pre-
prečili koroško katastrofo, če bi ne bilo
v deželni vladi toliko optimizma. Največ-
ji naivnež pa je bil Korošec dr. Brejč.
Če je pisec tako nepoučen o pravi zgo-
dovini naših obmejnih bojev, naj bi za-
prosil za pojasnilo na pr. eksperte na
pariški konferenci, ki so mu sicer zelo
blizu.

Smešno je, če pisec govori o »naj-
primitivnejših pravicah«. Mar ne zavze-
mamo Slovenci v Jugoslaviji položaja,
ki ga nismo imeli nikdar v zgodovini?
Potem pa oho o sužnjih! Ali ni ravno
klerikalno časopisje podalo pred vojno
in med vojno obilo dokazov, da je Slo-
venec bizantsko servilen in ponižen? Ali
je bilo treba tako klečeplaziti pred ce-
sarji, vojskovodji itd.? Kdor ima še malo
spomina, naj se spomni na pisavo »Slo-
venec« in »Stražec« L. 1914—1917. Gospoda,
ali ni mogoč sporazum brez laži?

Če kdo govori o gospodarski moči
Slovenije, ne sme pozabiti, da ta moč v
glavnem leži v industriji, ne pa v polje-
delstvu, ki je pasivno. Slovenska indu-
strija bi se nikdar ne razvila sama od
sebe, če bi ne našla v novi državi naju-
godnejših pogojev. Samo vsled tega, ker
je okupirala beograjski trg, ker se je
raztegnila v agrarne dele naše države, se
je mogla v primeroma kratkem času
razviti tako zadovoljivo. Naj se pisec
oglasi v naših tovarnah in naj povpraša,
kam izvažajo svoje izdelke, pa se bo pre-
pričal, da dobiva Slovenija največ do-
narja od konzumentov v Srbiji, Bosni in
Hercegovini, Hrvatski, Dalmaciji, Bački
in Banatu. Naravno je, da Slovenija
plačuje visoke davke, vprašajmo pa,
kam so se razrasle korenine slovenskega
gospodarstva, odkod črpa hrano naš ma-
terijalni napredek? S separatistično po-
litiko v smislu Radičevih želj — ne re-
čemo, s pokrajinsko samoupravo — bo-
do te korenine odžagane. Ze sedaj dobi-
vajo naši industrijalci od velesrbskih
trgovcev odklonilne odgovore, češ, pro-
dajte svoje blago v Koroščevo deželo, kjer
nas Srbov ne marajo. Mi tak ekstremi-
zem obsojamo, ali trma je največja jugo-
slov. napaka, nesloga najslavnejša slo-
venska lastnost.

Ne trdim, da bi ne bilo mogoče ali
potrebno zdravejšo politično življenje,
da se ni zgodilo v imenu srbstva mnogo
težkih napak, povdarjamo pa, da se je

mno go zgrešilo tudi s slovenske, predvsem pa s hrvatske strani. Če je danes tako, kakor je — je največ kriv oni Radić, ki je sedaj up in zvezda vodnica slov. avtonomizma. Nič ne pomaga jezuitsko zavijanje dejstev. Če bi Radić vodil takoj splošna politika sporazuma, bi bilo danes drugače v državi. A Radić se je dogovarjal z onimi, ki so čakali, da naša država razpade, ki so pisali urbi et orbi, da Srbi, Hrvati in Slovenci ne bodo mogli živeti v eni državi in da jih bo treba razdeliti. Srbi so položili za svobodo ogromne grmade mrličev, Hrvati pa so se iz gole trme in zavisti postavili proti Srbom s pacifiistično nevtralnemu republiko, ki je iznajdba sanjača in megalomana. Ta politika, ki je v bistvu avstrijsko-kantska in germanofilska, kar je Radić nedavno znova povdaruil, je najtežji zrcel na onem jugoslovenstvu, ki ne pomeni privilegijev in hegemonije, marveč je afirmacija vseh resničnih plemenskih vrednot, sinteza dosedanjega razvoja vseh treh plemen. Če ima pošten Slovec voliti med srbsko realno politiko, podprto z idealizmom srbskega naroda med vojno in hrvatsko »čovječansko, nevtralnemu republiko«, ki ni ne krop ne voda, ne miš ne tič, se bo pač odločil rajši za Srbe kakor za Hrvate. Toda naša stvar ni, da volimo med sabo, ampak da zidamo močno državo, ki nam bo garancija za pridobljeno narodno svobodo. Ne mislimo si, da je ta svoboda kdove kako trdna in zanesljiva. Vsekakor bo država tem močnejša, čim bolj bodo v nji zmogovale centripetalne sile, čim bolj bomo gradili na tem, kar imamo skupnega. Država je ali slepo nasilje ali demokratičen sporazum. Nasilje je strast, sporazum uvidenost, ljubezen. Če separatistični listi neprenehoma vzbujajo strasti in sovraštvo proti Srbom, kako naj zagovarjajo idejo sporazuma? Kdor seje sovraštvo, bo sovraštvo žell

Vprašanje narodne konsolidacije.

Danes je že vsakemu državljanu Jugoslavije docela jasno, da je le problem narodne konsolidacije tisti gordijski voz, od katerega zavisi naša narodna in državna bodočnost. Zato se tudi ravno temu problemu posveča največja pažnja. Vse naše časopise, pa naj bo že državotvorno ali defetistično, se peča s tem problemom, samo da govori državotvorno časopisje o narodni konsolidaciji, ostalo pa o »sporazumu«. Evidentno je, da tako kakor zadnjih par let, ne bo moglo trajno iti dalje, da je treba nekaj storiti. To čutimo vsi, razlikujemo pa se v mnogih opirih in čisto tudi v osnovnih točkah. Mi demokrati nismo nikoli prijavili potrebe kakih »nagodb« med posameznimi našimi jugoslovenskimi plemeni, ker smatramo, da smo Srbi, Hrvati in Slovenci vsaj po temelju en narod, med posameznimi deli enega in istega naroda pa ne more in ne sme biti govora o kakem »sporazumu«. Sporazum hočejo samo tisti, kateri ne negirajo samo na-

rodno, ampak tudi državno edinstvo, tisti, kateri zasledujejo na poteh sporazuma razrušenje naše skupne države. Njun »sporazum« ni končni cilj političnih teženj, ampak samo prvi korak do uresničenja tajnih, temnih in veleizdajalskih namer. Če bi se sklenil n. pr. med Radićem, Korošcem, Spahom in Pašićem tak »sporazum«, kakršnega hočejo prvi trije, če bi se naša danes enotna država razdelila na štiri federacije, bi s tem bil le podan začetek razpadanja. Male avtonomne države Slovenija, Hrvatska, Bosna, bi pod vodstvom klerikalcev, radičevcev in muslimanov vedno bolj težile narazen, dokler bi se končno vez popolnoma ne pretrgala. Da bi pa kake države ne mogle trajno ohraniti svoje neodvisnosti, je dejstvo, katero mora uvideti vsak trezno misleči človek.

Zato smo mi demokrati proti takemu sporazumu, ki bi pomenjal pričetek razpadanja naše velike in močne današnje države, smo pa za narodno konsolidacijo, za resničen in iskren sporazum med našim ljudstvom. Tak sporazum, taka konsolidacija pa bi se dala doseči le s podminiranjem onih strankarskih varalic, ki za svoje strankarske in osebne namene prodajajo dobrobit ne le celokupnega prebivalstva Jugoslavije, ampak tudi tistih plemen, katerim stoje na čelu in katera hočejo »rešiti«. To je demokratiška teza in v tej točki se ravno mi demokrati razlikujemo od vseh ostalih strank. Najbližji so nam v pogledu narodnega edinstva še radikali; tudi oni so za narodno edinstvo, toda razlika med narodnim edinstvom, kakor si ga zamišljamo mi, in med narodnim edinstvom, kakor si ga zamišljajo oni, je velikanska. Mi hočemo demokratično narodno edinstvo, edinstvo, ki bi garantiralo vsem delom našega naroda enake pravice in enake dolžnosti; radikali pa hočejo narodno edinstvo v smislu velikoststva, narodno edinstvo, ki bi iz Hrvatov, Slovencev itd., nasilnim potom napravilo Srbe. Zato pa je ravno radikalna stranka tista, ki je s svojo taktiko resničnemu narodnemu edinstvu največ škodovala ter naravnost pripomogla raznim separatistom do uspeha. Toda niti danes, ko smo vsi edini v tem, da tako — kakor doslej — ne more dalje, radikali ne uvidijo, da so s svojo politiko in taktiko skrahirali. Oni so še danes trdno prepričani, da je njihova dvomna politika dobra in da bodo z varanjem na dve strani dosegli svoj cilj — velikosrbsko narodno in državno edinstvo.

Kdor misli, da so radikali za tak sporazum s Korošcem, Spahom in Radićem, kakršnega hočejo ti trije, se silno vara. Njihovo govorjenje o sporazumu je le varanje, s katerim si hočejo podaljšati dobo absolutne oblasti v državi, upajoč, da se jim bo končno enkrat vendar posrečilo zlomiti odpor. Danes so radikali trdno uverjeni, da je njihova homogena vlada najboljša sredstvo in najboljša garancija za doseglo narodnega in državnega edinstva. Uverjeni so, da se bodo Radić, Korošec in Spaho dali s pravnimi obljubami speljati na led in pobi-

ti; uverjeni so, da so oni tisti, ki varajo, dočim so v resnici oni tisti, kateri so varani. Homogene radikalne vlade ni ustvarila moč radikalne stranke, ustvarila so jo separatisti Radić, Korošec in Spaho! Ustvarili pa je niso zato, da bi se z njo sporazumeli, ampak, da bi s »sporazumevanjem«, ki ne bi imelo nikoli konca, ustvarili v državi še obupnejše razmere nego so današnje ter s tem pridobili še več močnih sredstev za agitacijo med zapeljanimi ljudskimi množicami. Oni vejo, da danes, kljub velikim in nepričakovanim uspehom pri zadnjih volitvah, še niso dovolj močni, da bi lahko po mili volji razkosali našo državo; za to jim je treba časa in sredstev, da se pripravijo na še večjo zmagu. Zato pa obljublajo radikalom sporazum, da jih tako odvračajo od onih energičnih sredstev, katera bi jih edina lahko ubila; zato jih bodre, naj vztrajajo na svojem mestu in naj se ne združijo z demokrati, ker vejo, da bi jim demokrati, če bi prišli na vlado, mahoma prekrizali račune. Radikalom laska vse to in na tihem se smejejo, misleč, da so oni modri, a separatisti neumni. Separatisti pa delajo istočasno mirzično dalje med ljudstvom, ne za sporazum, ampak za še večje nasprotstvo. Ne delajo pa samo v Sloveniji, v Hrvatski in v Bosni, ampak tudi v Črni gori, Vojvodini in v Macedoniji. Radićevi agenti, katere ščitijo sami radikali, ustanavljajo svoje organizacije tudi v najopasnejših krajih in tudi v — Srbiji. Pri prihodnjih volitvah, ko bo imel Radić svoje liste tudi v Vojvodini, v Črni gori, v Macedoniji in morda tudi v Srbiji, bodo šele radikali spoznali, kdo je varal in kdo je bil varan. Tedaj pa bo že — prepozno! Radikalne vrste bodo decimirane, toda ne po demokratih, proti katerim se edino danes bore, smatrajoč jih za edino opasno, ampak po separatistih, katere hočejo danes varati. Današnja radikalna stranka bo upropastila samo sebe in postavila na tehnično tudi sploh obstoj naše države. Kogar misli bog pokončati, ga udari s slepoto! — pravi star pregovor. Danes izgleda, da hoče pokončati radikale, kajti udaril jih je s tako slepoto, kakor doslej še nobene druge stranke.

Naša narodna konsolidacija danes še ne napreduje, ampak nazaduje. Zalostno, razdrapano naše notranje razmere se bodo v prihodnjih mesecih še poslabšale. Kriza, o kateri mislijo nekateri, da je danes na višku, bo dosegla komaj v bližnji bodočnosti tako kulminacijo, kakršne nihče ne pričakuje. V tistem momentu pa bo odvisna nadaljnja usoda naše države od izida borbe med dvema skupinama — med demokratimi in defetisti. Zato je naloga vseh res iskrenih državljanov Jugoslavije, da se oklenejo te stranke in da se v njej pripravijo za končni odločilni boj.

Naročajte Jadransko Stražo!

gleda, kakor da je Mokranjac vse svoje študije na glasbeno-strokovnih šolah posvetil samo enemu cilju, povzdigi srbske narodne posvetne in cerkvene pesmi v popolnoma narodnem okviru.

Izdelal je več liturgij, zložil veliko število cerkvenih zborov, bil je sijajen dirigent, osnoval je znameniti beograjski komorni kvartet. Za njegov organizatorični talent pričajo tudi turneje, ki jih je napravil z »Beograjskim« pevskim zborom po Rusiji, Avstriji, Nemčiji (Lipsiji, Monakovih, Berlinu). Njegov zbor je vžival enak sloves kakor zbor »Slavjanskega«. Na njegovo inicijativo je bila ustanovljena l. 1899 »Srbska muzička šola«.

Njegovo življenje je ugasnilo 16. okt. 1914, njegovo telo počiva mirno v prestonici Dušanovi ob Vardarju, njegova umetnost živi z nami in bo živela za nami.

Ljudska knjižnica Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 10.—11. ure
in ob četrkih od 18.—19. ure
mladin. oddel. ob sobotah od 18.—19. ure

Položaj na Reki.

Trst, 8. majnika.

(n. n.) — Danes sem čital v italijanskih listih, da se je začel dogovor za promet med Reko in Sušakom podlagi do 5. junija. Zgodilo se je to na podlagi sporazuma med beogradsko in rimsko vlado, ker vsled prekinjenja delovanja paritetne komisije še ni prišlo do končnejšave rešitve reškega vprašanja. Kdaj se zopet sestane ta komisija in kaj — v Opatiji prav gotovo ne ve! — je danes še popolnoma negotovo dasiravno je laški tisk še prav pred kratkim napovedoval zopetni sestanek komisije.

Za Reko je neprestano odlazanje komitir ureditve njenega položaja gotovo zelo mučno in prebivalstva ga polarsa čim dalje večje nezadovoljstvo. O kakem prometu na Reki ni več govora, trgovina počiva popolnoma in delo po tovarnah je popolnoma zastalo. Boda raste od dne do dne. Da prebivalstvo v takem položaju ni dovoljno več za nacionalistične manifestacije, kakor si jih tako zelo žele laški priganjaci, je več kot očitno, in v laškem tisku se že kaže bojazen, da bi to laškim težnjam tako neugodno razpoloženje reškega prebivalstva ne imelo svojega vpliva tudi na sklepe paritetne komisije, pa naj se že sestane kedarkoli in kjerkoli. Zato pa tudi že išče laški tisk krivce tega neveselnega položaja na Reki in našel jih je v — reških avtonomskih in pa v jugoslovenskih. Tako objavlja današnji večerni »Piccolo« naslednjo sliko položaja na Reki, ki jo je njegovemu poročevalcu podal baje neki ugleden reški trgovec:

»Po izjalovljenju paritetne komisije, ki bi bila morala izvesti razmejitve, in redbo pristanišča in obnovo prometa, je prebivalstvo zopet zašlo v brezupnost. Videlo je, da čas prehaja, življenjske težave pa se vedno večajo. Na to duševno razpoloženje prebivalstva pa delujejo avtonomski provokatorji, plačani iz inozemstva, in delajo zrago in težave renjčolskemu življu (»regnicolo« — Italijan iz Kraljevine) in italijanskemu poslanstvu. Tokom opatijskih pogajanj je hrvaški vedeneo dr. Figartner predložil načrt reških železnicah, narekovan od Zanella (izgnanega vodje reških avtonomov), ki se je nahajal v Kraljevi. Ta načrt vseskozi nasprotuje italijanskim interesom. V ostalem pa je znano v Reki, kako so se tekom konference hrvaški javni denci posvetovali z avtonomskimi, ki so se nahajali v Kraljevi. In tako je prišlo do dvojne igre, ki jo je igrala jugoslovenska vlada tekom opatijske konference, da so se zanellijanski izvajalci opominjali, da naj se odstranijo z reške meje, jugoslovenski izvedenici pa so se istočasno pogostoma na skrivnem dogovarjali z Zanella v Kraljevi.

Avtonomski načrt je šel za tem, da se kolikor le mogoče skate italijanske jugoslovenski odnosi in da se onemogoči vsak dogovor, ki bi imel kakršnokoli korist za Italijo, i za Reko. To pa zato, ker bi tedaj, če bi se po zaslugi Italije dosegel sporazum, ki bi popolno-

Ado Makarovič:

Jovo.

Gospod kapetan je dobil naenkrat nepričakovano mnogo dela, in list, ki ga je naročil, je bil rdeče obrobljen, kar naj bi pomenilo, da je stvar zelo važna. Razen tega je stalo v desnem kotu zmagovito izvirati v teku 20-tih ur!

H gospoj polkovnikovi bo torej nemogoče — no, pa črnič. Samo hitro je treba javiti. Tudi kositi ne bo mogoče do ma. To vse lahko naredi Jovo, sluga pri kapetanu B.

— Jovo! —

Jovo pusti svoje škornje in teče v avto, bo, ne da bi si obrisal črne, potne roke. Postavi se v pozoru pred svojega gospo-

da in vdrda:

— Zaukazujete gospod kapetan?

— Pojdi h gospoj polkovnikovi in poi-
vej ji, da ne morem priti, ker imam silno
nujno delo. Naj mi oprosti! S potjo pojd
v »Merane« in prinesi mi kosilo! Izberi
dobro in zahtevaj mnogo. Na moj račun
Si razumel?

A Jovo nato:

— Sem, kako ne bi, gospod kapetan!

— Pojdi torej in ne mudi se mi pre-
dolgo. Lačen sem že!

Jovo gre in misli med potjo na Mar-
na svojo vras a misli so pri njem počasne,

Oskar Dost (po P. L. Krstiču):

Stevan Mokranjac.

Ko je zatišni l. 1865 v Budimu svoje
mladi komaj 34 let stari srbski skladatelj Kornelij Stanković, prvi osnova-
telj srbske narodne cerkvene glasbe, na-
stala je do leta 1887 v srbski glasbi vr-
zel. Takrat je pa posegel kot pedagog,
komponist, dirigent in organizator v
srbski glasbeni svet Stevo Mokranjac, ki
je znal srbski narodni pesmi pridobiti
svetovni sloves. Mokranjac je bil rojen
na dan sv. Stefana l. 1855 v Negotinu.
Njegova rodbina se je pisala Stojano-
vić, toda, ker je izšel nje rod iz sela Mo-
kranja, je zamenjal Stevo svoj prvotni
priimek v Mokranjca, kar se v Srbiji
pogosto zgodi. Že kot dijak se je bavil z
liturgično pesnitvijo. Po dokončani gimna-
ziji v Negotinu je potoval filozofsko fa-
kulteto v Beogradu in vstopil je kot pe-
vski v »Beograjsko pevsko društvo«, u-
stanovljeno l. 1853. Pevanje v tem dru-
stvu in v družini Kornelija Stankovića
je tako učinkovalo na muzikalni in-
stinkt mladega pokrajca, da se je po-
vsem posvetil glasbi. Leta 1877 je odšel
na konservatorij v Lipsijo k znamenite-
mu profesorju glasbe Jadassohnu, nato v
Monakovo h komponistu profesorju dr.
Rheinbergerju, katerega so poslušali u-

čenci iz vsega sveta. Po dovršeni študi-
jah se je Mokranjac podal v Italijo in se
je l. 1887 vrnil v domovino kot učitelj
petja na L. beograjski gimnaziji, pozneje
je poučeval v bogoslovju sv. Save, na-
dalje na srbski glasbeni šoli, bil je tudi
učitelj in zborovodja »Beogradskega
pevskega društva«. Že od prirode je imel
velik pedagogični dar, bil je ljubeznjiv,
koncilijanten in zato v vseh krogih iz-
redno priljubljen.

Kot skladatelj se posebno odlikuje v
obredih in v harmonizaciji narodnih pes-
mi, kot mojster vokalnega petja. Prila-
stil se je ideje Kornelija Stankovića, da
izoblikuje narodne in cerkvene pesmi v
najdostopnejši harmonizaciji, katerim je
izumil narodno harmonijo in kontra-
punktiko. Njegove pesmi odlikuje iz-
vanredni zborov slog. Suvereno obvlada
zborovsko tehniko z vsemimogočimi efek-
ti. V njegovih zborih so poedini glasovi
vedno vođeni prirodno, samostojno, da je
vsak glas melodija za se s specijalnimi
lepotami, a vsi glasovi se zajedno zli-
vajo v zdravo in okusno harmonijo. Nje-
govi rukoveti, katerih je 15, so glasbeni
testament njegovega dela. V njih tiči vse
bogastvo njegove poezije, stvaritvene si-
le, odmeva narodni kolorit, in učinkuje
jo vsled fino izcelirane harmonike. Ta-
kih narodnih harmonij v narodni pesmi
ni doslej še noben skladatelj izumil. Iz-

ma zadovoljil reško prebivalstvo, avionomaška stranka morala spoznati, da je prišel zanjo polom.

Zalibog ima reško trgovstvo vzrok za nezadovoljstvo v dejstvu, da se je obljubljeno (od Italije) posojilo petih milijonov izplačalo le v skrajni meri, samo en milijon. Od 10.000 stanovanj se plačuje za 40 odstotkov samo polovica najemščine, a polovica trgovin na Korzu ne plačuje nikakršne najemščine. Od 17.000 delavcev, ki so bili zaposleni pred vojno, jih dela danes samo 2000. V ladjejašnici se prej delalo okoli 3000 delavcev, danes jih ni nad 800 in od teh jih veliko dela samo po 2 ali 3 dni na teden.

Da postaja položaj še mučnejši, so krive zlasti neprilike v obtoku kapitala. Banke so se polastile kron. Pri prvem žigosanju jih je bilo 25 milijonov, danes pa jih je že do 157 milijonov. Italijanska vlada je izmenjala krole po 20%, banke pa sedaj zahtevajo še nadaljen dodatek. Ugotovitev ponaredeb pri žigosanju je danes nemogoča, ker so se za položene krole izdala potrdila, po katerih ni mogoče dognati ponarejevalcev. V oslalem pa so od 22 bank, ki se nahajajo na Reki, samo dve reški in štiri italijanske, vse ostale pa hrvatske, nemške in madžarske. Tako torej zakonito nakopičevanje denarja v inozemskih jugoslovanskih bankah tvori mrtvo težo v železniški upravi italijanske vlade.

In ta kriza se zdi nerešljiva zaradi slepe trdovratnosti Jugoslovenov, ki nikakor ne vejo, da bi prišlo do sporazuma, in pravijo: Nam je malo mar, ali izvršitev rapalske pogodbe škoduje ali ne škoduje Reki. Mi hočemo, da se nam kratkoma odstopita Delta in Baroševa luka, potem bomo razpravljali o gospodarskih vprašanjih. Zanimali pa podpirajo jugoslovanske zahteve, toda zdravi del reškega prebivalstva vidi v tej zahtevi jugoslovensko pogubo, kajti če se odstopi Baroševa luka, bi se trgovinski promet stekal tamkaj na škodo mesta. Baroševa luka je tako izjuna, da bi potegnili nase ves promet s hrvatskim zaledjem in če bi bilo reško delavstvo priključeno hoditi čez sušaske most, bi bilo podvrženo balkanskim metodam raznašanja.

Glede Zanellovih načrtov je dejal ta reški trgovec, da je Zanello nameraval kovat denar s svojo podoba, da je mislil naložiti zlato rezervo v delnim odstotkom nabrežja in skladišč angloamerikanske Standard Oil Company, in ustanoviti mednarodno igralnico. Italijanska vlada, ki je za Reko potrošila že 400 milijonov, pa se je, ko je izvedela za Zanellove načrte, hotela zavarovati za te izdatke in se je polastila reških železnic in pristanišča. Zanello je pobegnil v Jugoslavijo in z vso trdovratnostjo nadaljuje svojo propagando.

Čprav je korak hiter. Misli in misli, in nenehno je pred polkovnikovo vilo. Hiti po stopnicah naravnost skozi kuhinjo mimo kuharice in sobarice, v polkovniški kabinet.

Vstavi se in v trenutku se zave, da je na smrtu.

Klanjam se, milostival Gospod Kapetan vam naznanja, da ne more priti, ker ima mnogo nujnega dela doma in prosí, da mu pošljete kosilo.

Gospa je osupla, a domislila se dovtipnosti kapetanove in gre v kuhinjo, da naroči sama kosilo.

Čudno je to, da zahteva kosilo na dom, ko ga je povabila na kosilo k njej.

Izbira jedi, stavi v posode in jih pošilja Jovi, a Jovo ni nikdar zadovoljen in prosí:

— Gospod kapetan je naročil, naj bo samo dobro, fino, izbrano — in saj gre na njegov račun.

Milostiva se čudi vedno bolj. — S sočutjem gleda Jova, ki mora izpolnjevati tako muhasta naročila gospoda kapetana.

— Gospod kapetan je rekel tudi, milostiva — se zopet oglasi Jovo, — naj bodo porcije pravične, »abondat«, pravi gospod kapetan.

Začudenju se pridruži še užaljenost. Gospa polkovnikova skoro nemilostno odslavi Jova, ki odide žvižgač, zadovoljen sam s sabo, da ima vse »abon« in »abondat«.

Pride v delavnico kapetanovo in položi svojo torbo veselo na mizo.

Gospod je začuden, da je vse tako »abon« in »abondat«, kakor v »Meranu« še nikdar.

»Pico« Informator je še ponovno dejal, da je ta zamrznjeni položaj Reke zato tako težko razrešljiv, ter ga zamrzavajo življenjski, ki se odtegujejo direktni izsleditvi, a tudi zato, ker je ves severni del Jadrana zamešan v nekako zagato, ko ima vendar Jugoslavija v svojih rokah vsa pota prometne ekspanzije napram srednjeevropskemu zaledju. Ta položaj in kriza se moreta razrešiti le potomi pogajanj, ki pa jim je izid zelo negotov. »Treba je zaupati v prizadevanje Mussolinijeve vlade: njegova odločnost nam bo morala prinesiti dobre plodove.«

Posebnega komentarja k tem izjavam pač ni treba, zlasti pa ne tistega, ki je le količkaj sledil razvoju jadranskega vprašanja in prizadevanju laške vlade, da bi opeharila Jugoslavijo za njeno edino pristanišče v severnem Jadranu. Rimi se pač boji, da so se Rečani že nasitili njegove ljubezni in bi se znali začeti obračati drugam, tjakaj, odkoder se jim obeta — kruh. Obnovitev pogajanj je pred vrati, in zato je treba zopet začeti z ohranjanjem in hujkanjem. Koliko časa bo neki sestršana Reka še prenašala to zanjo tako pogubno italijansko igro!!

Politične vesti.

Verifikacijski odbor dovršil delo. Dne 11. tm. je verifikacijski odbor končal dela z verifikacijo mandatov in člani odbora so pripravili poročila za plenarno sejo skupščine. Demokratski člani odbora bodo podali odvojena mišljenja glede spornih in odloženih mandatov. Značilno je, da so radikali v zvezi s klerikalci in Spahovci odbili vsako razpravo o Radičevskih mandatih, da so priznali vse mandate džemijetu in celo odmetnikom, ki so bili še nedavno turški oficirji, da so priznali vse mandate Nemcem in raznim centrifugalnim elementom, da so pa razveljavili 3 demokratske mandate.

Dopisi.

Iz Savinjske doline. K tozadevemu dopisu v št. »Tabor« od minolega četrta (»Narodni List«) nas naproša gosp. Kiffmann st., lastnik tvrde »Luna« za objavo, da njegov sin, ki potuje za tvrdo, nikjer ostentativno ne govori nemško, ampak da se povsod opraviči, ker ne zna še dovolj dobro slovenski, da bi mogel pri razgovorih s strankami tudi uporabljati strokovne slovenske izraze. Besedo ima naš dopisnik.

Podprimo »Jadransko Stražo«!

— Kako, da si danes dobil tako dobro. Jovo! —

Jovo se smeje in molči.

— No, Jovo! —

— O, kuhinja gospe polkovnikove je zelo dobra, čeprav kuharica

Ni mogel dokončati stafka. — Kapetan skoči pokonci in ga ozmerja, da je ves trd od strahu.

— O, in delo je tako nujno, da res ne morem k milostivi! Proketo delo in ti, teslo! —

Divja po sobi ves razdražen in kriči na ubogega Jova, ki se mu umika z očmi — z mesta si ne upa.

Ubogi, ubogi, nedolžni Jovo!

— Ta imaš pet dinarjev. Pojdi na trg, kupi šope cvetlic, nesí jih gospe polkovnikovi in reci ji, da je bila pomota. Povej vso resnico o sebi, v kazni za tvoje neumnost ... Vidiš tepec, pet dinarjev me staneš! O, da bi sam mogel —

Jovo gre in med potjo ne misli več na Maro, ne na svojo vas. Samo gospodove besede mu šumijo po glavi, in da jih ne pozabi, vedno ponavlja: — Šop cvetlic, — opraviči, ker je bila pomota. — To je pokora za mojo neumnost — pet dinarjev.

Ko pride pred milostivo, salutira, opraviči sebe in svojega gospoda in pristavi:

— Gospod kapetan vam pošilja ta šopek in prosí, da stane pet dinarjev. —

Kaj je hotela milostiva! Dala mu je pet dinarjev in še dva povrhu, da bo zanj tudi kaj, ker je bil tako — priden. Kako ga je pohvalil kapetan, ker je bil tako priden, si lahko vsakdo sam misli.

— O, moj ubogi, ubogi Jovo!

Iz Češkoslovaške.

Klerikalizem na Češkem.

Klerikalizem je gibanje, ki že več desetletij živi samo od taktične spretnosti svojih voditeljev in od napak naprednih strank. Klerikalni voditelji znajo dobro izkoriščati starokopitnost ljudstva in slabosti, ki jih kažejo sejaleci novih idej in nazorov. Glavna slabost je pač cepitev in miselnost mnogoličnost protiklerikalnih struj. Dočim imajo klerikalci svoj stari, davno preiskuseni idejni program, ki ga le izpolnjujejo in prilagojujejo potrebam časa in razmer, se antiklerikalni tabor cepi v celo vrsto manjših, med seboj zasovraženih taborov (na pr. socialistične in liberalne struje) in še ti se cepijo vedno dalje, večkrat zaradi novih idejnih nijans, večkrat vsled različnih materialnih interesov in neredko tudi po krivdi ambicioznih voditeljev. Po večini prevladujejo v teh strujah trenutna politična in gospodarska vprašanja, pa se kulturna stran popolnoma zanemarlja ali pa goji zelo pitivo. Posledica tega je, da so množice vedno bolj zbegane in nezaupljive, njihovo mišljenje nima miselnih hrbenice in posamezni pristaši skačejo od struje k struji, od ekstreme k ekstrému. Nedvomno ima na tem mnogo krivde inteligenca, ki se pa opravičuje s svojim težkim gnotnim položajem, čigar vpliv na splošno kulturno življenje ni ravno minimalen. Zastoj v kulturnem delu in duhovna kriza našega časa prinaša razpoloženje za reakcijo. Taka reakcija je vračanje h klerikalizmu, ki pomeni: odpoved svobode mišljenja, kapitulacija pred brezpogojno avtoriteto cerkve v vseh svetovnih in življenjskih vprašanjih, priznanje privilegijev duhovniškega stanu v javnem življenju.

Na Češkoslovaškem so začeli v zadnjem času živahno razmišljati vprašanje klerikalizma. Opozorjamo na dejstvo: Čehi imajo globoke verske tradicije, združene z ostrim odporom proti rimski cerkvi (Hus, Havlíček i. dr.). Čehi so izgubili svojo narodno svobodo baš vsled svojih bojev za versko svobodo (Belahoraj). Na Češkem se je zadnja desetletja zelo razmahnilo svobodomiselno gibanje, ki pa ni imelo toliko ateističnega značaja, kolikor je bilo reakcija na klerikalizem kot versko-politično gibanje, ki je dobivalo hrano od habsburškega Dunaja. Po prevratu se je na Češkem razširil pokret takozvane »narodne cerkve«, ki pa ni uspel, ker ni našel zadostnega umevanja ne med inteligenco in ne med ljudstvom. Novo versko gibanje ima le toliko uspeha, kolikor močna je vera njegovih pristašev in koliko morale jim nudi ta vera. Če pa se v verski hojni erti vojskujejo ljudje, ki nimajo

žive vere, ampak pristopijo iz nereligioznih nagibov — tedaj tem »vojsčakom« kmalu zmanjka one moralne sile, ki je za njihov boj neobhodno potrebna. To racionalistično pojmovanje verstve je bilo krivo, da ni mogla češka narodna cerkev uspešno odbijati protiofenzive katoliške cerkve z njenimi mogočimi aparatom in bogatimi materialnimi sredstvi. Vsled vstopa klerikalcev v vladno »spjeto« je bila preložena tudi nameravana ločitev cerkve od države, pravzaprav nova regulacija odnosov med katoliško cerkvijo in državo. Situacija, ki se je razvijala tekom zadnjih let, v katerih je bilo vse razumnštvo zaposleno z nacionalnimi, političnimi in gospodarskimi vprašanji, so spretno izrabljali agitatorji katoliške stranke in ji s podrobnimi delom pripravili tla, kakršnih ni imela na Češkem že cela desetletja.

»Česke Slovo« piše, da si javnost ne sme več zakrivati oči: nevarnost je tu. Zelo verjetno je, da bodo klerikalci ob prihodnjih volitvah skupno s slovaškimi l'udovci najmočnejša stranka na Češkoslovaškem. Napredek klerikalcev kažejo občinske volitve, potem vzrast orlovstva in drugih klerikalnih organizacij. H klerikalcem je pristopilo mnogo komunistov. »Česke Slovo« celo trdi, da je narodna cerkev mnogo pripomogla k uspehu klerikalcev, dasiravno nehoti. Povsod, kjer se je ustanovila narodna-cerkvena občina, so klerikalci ustanovili svojo politično organizacijo. Tako so polagoma s politiko paralizirali verska stremjenja, in ker je politika ljudem razumljivejša od versko-dogmatične simbolike, so imeli uspeh zmerom le klerikalci.

Med češko inteligenco — kakor med inteligenco sploh — je zavladala nekaka verska kriza. Katoliška cerkev je v modernim mišljenjem nespravljiva. Katoliška cerkev zahteva brezpogojno vero v dogme, dočim moderni človek veruje v znanost in filozofijo. Ali znanost in filozofija sta tudi v krizi. Materialistični monizem se je hitro izživel, ateizem ne nudi nič novega in ni v skladu s sodobnim razpoloženjem. Kaj tedaj? — Ljudje se posvečajo praktičnim vprašanjem: linije svetovnega nazora blede in izgubljajo. Kdo naj vodi kulturni boj, če so sile tako razcepljene in nazori tako različni? In kakšen kulturni boj? Za kateri filozofski nazor, za katero kulturno strujo?

Evo, to so notranji vzroki, da se na Češkem umika duh Husa, Ohečičkega, Havlíčka, Masaryka in da zmaga duh Jana Nepomuckega, ki je prinesel poraz na Belihory.

Socialno zavarovanje.

Glavna socialna točka v delovnem programu sedanje češkoslov. vladne koalicije je izvedba socialnega zavarovanja. Na to točko se vedno sklicujejo socialni demokrati in češkoslov. socialisti, če prihajajo iz mase od komunistov in socialističnih levičarjev inspirirani očitki, da socialisti vladajo roko v roki s kapitalisti in agrarci. Sedaj je načrt zakona o socialnem zavarovanju izdelan in bo že v prihodnjih dneh izročen zakonodajnemu odseku, ki ga predloži parlamentu in senatu. Zakon o socialnem zavarovanju je eden najmodernejših socialnih zakonov. Njegovi inspiratorji upajo, da bo z njim država dokazala najširšim množicam, koliko ji leži na srcu socialna blaginja naroda. Sleherni posameznik naj občuti, da država ceni njegovo zdravje in življenje in da ga skupnost ne pusti na cedilu, če postane po-habljen ali star.

Organizacija socialnega zavarovanja obsega bolne, za delo nesposobne in ostarele ljudi. Izvesti jo nameravajo na podlagi sedanega sistema bolniških blagajin. V vsakem okrožju bodo centralizirali okrožne blagajne in jih spremenili v okrožne zavarovalne urade. Ti uradi bodo sestavljeni iz zastopnikov delodajalcev in delojemalcev in bodo imeli popolno avtonomijo. Zavarovanje za slučaj bolezni ostane nespremenjeno v svoji sedanji obliki, takisto tudi zavarovanje za slučaj nezgode. Novo zavarovanje je uvedeno za slučaj delovne nesposobnosti (invaliditete) in starosti. Zavarovanje je obvezno za vse osebe od 14 do 60 let, ki delajo za mezdo, dnevno ali mesečno pla-

čo. Izjemo tvorijo zgolj oni delavci in nastavljenici, ki so že zavarovani pri kateri prejšnji organizaciji, nadalje nekateri skupine rudarjev ter javni uradniki, v kolikor dobivajo pokojnino. Število oseb, ki bodo zavarovane proti delovni nesposobnosti, se cení na 2.500.000 do 2.800.000 duš. Semkaj niso všteti nameščenci, ki spadajo pod navedene izjeme. Tretjina zavarovancev je ženskega spola. Za določevanje zavarovanja po osnovno posebno sodišče s tremi instancami. To sodišče se bo pečalo s celotnim vprašanjem zavarovanja, t. j. kdo ima pravico do zavarovanja in koliko iznaša zavarovalnina. V Pragi bo poslovala vrhovna instanca. Zavarovanci bodo razdeljeni v štiri skupine. Pri tej vrsti zavarovanja bodo plačevali zavarovanci največ 4% od celotnih prejemkov.

Renta za slučaj starosti iznaša 600 Kč na leto, plus četrtna vplačenega zneska in državni prispevek v znesku 600 Kč. Najnižja renta iznaša 1900 Kč na leto. Razum tega določbe zavarovanci draginskih doklade, ki se določajo po tržnih cenah.

S to rento se izplačuje še prispevek za otroke in eventualna bolniška in bolezenska doplačila. Pravico do rente ima vsak, ki je izplačal v 200 tednih znesek, za katerega se je zavaroval. Renta pa se izplačuje šele 5 let po izplačilu celotnega zneska. Do 5 let ne daje država nikakih doplačil. Država začne plačevati vse svoje prispevke šele po 10. letu. Torej bodo stroški za to vrsto zavarovanja obremenili češkoslov. republiko šele leta 1935. Računajo, da bo država izdala za

zavarovanje približno 150 milijonov Kč na leto.

Takoj po sprejetju prvega zakona o socialnem zavarovanju se bo pripravljali drugi zakon, ki se tiče zavarovanja malih obrtnikov in kmetov. Seveda je to zavarovanje je že bolj komplicirano, ker mali obrtniki in kmetje lahko postanejo veliki obrtniki ali industriji oz. doma večji posestniki. Ljudje, ki so dovršili 60 let, ne bodo sprejeti v zavarovanje, zato pa bo država tudi tem revežem zagotovila svojo pomoč. To bo tretji zakonski osnutek v sistemu socialnega zavarovanja. V to kategorijo spadajo osebe bodo dobivale poenaki z 1. 1925 državno podporo. Parlament je v to svrhu že votiral 130 milijonov Kč.

Češkoslovaški zakon o socialnem zavarovanju je znamenje, da je češka demokracija brez razlike političnih strank aktivna in vsvarjajoča. Na ta način se najuspešneje odbijajo revolucionarni izpadi proti državi, ki bi sicer utegnili zamajati same temelje narodne svobode.

de. Izvedba socialnega zavarovanja je velik korak k uresničenju realnega, praktičnega socializma.

Nehote se človek spomni: In pri naši Odgovorov bi bilo mnogo in tudi različnih. Preverjeni smo, da bi lahko tudi naša država storila ta korak, če bi bilo pri nas manj demagogije in več treznega političnega dela. Zadnje volitve so pokazale, da maso največ dajo na plemenska dražila in da so jim lokalni ali pokrajinski interesi bližji od velikih vprašanj socialne reforme. Če se mora država ukvarjati s partikularistično politiko, ne moreta ne parlament in ne vlada uspešno vršiti socialnih nalog, ki jih ima moderna država. Imamo namreč stotisoče ljudi, ki jim je historična institucija banstva več nego socialno zavarovanje najrevnejših ljudskih slojev. Naš proletarijat pa je mnenja, da so spori za to ali ono poglavje marksističnega katekizma važnejši nego enotna fronta z realnim, izvedljivim delovnim programom.

prijavljena imena vseh onih, ki se nameravajo udeležiti pogreba v Ljubljani in ki žele uživati vozne olajšave. Zlasti pozivamo društva in korporacije, da s svojo mnogoštevilno prisotnostjo pri pogrebu povečajo veličastnost dni prevoza in pokopa in na ta način dokažajo, da se klanjajo duhu žrtev za našo svobodo. — Prosimo, da društva in korporacije po deželi, ki se nameravajo pogreba udeležiti, to odobro (na naslov dr. Tone Janar, Prešernova ul. 5.) prijavijo in navedejo število svojih članov, ki žele imeti vozne olajšave. V prijavi naj bo tudi izjavljeno, ali in kakšna bo udeležba v slučaju, da vozne olajšave ne bi bile priznane. — Prevoz se izvrši vsekako v mesecu maju. Podrobnosti se objavijo naknadno. Odbor za prenos leta 1918 vsled upora v Judenburgu po prekmurju sodu ustreljenih vojakov bivšega 17. p. p. v Ljubljani.

— Invalidski kongres za celo državo se vrši 27. tm. v Splitu.

— Utopljenka v Savinji. Iz Zidanega mostu poročajo: Čuvaj južne železnice je našel danes v Dolenjem med Zidanim mostom in Rimskimi toplicami v Savinji pod skalami utopljeno 85 let staro žensko boljšeja stanu. Identiteta še ni dognana.

— Vso čast gospodinjam, ki zahtevajo odločno pri trgovcu domač izdelek »Pe-katete«. So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

— Madžarski vohun. Aleksander Bruder je bil te dni v Novem Sadu obsojen na 7 let težke ječe. Bruder je bil poslan od Madžarov, da prouči razmere v naši armadi in pripravi novi model puške, ki je uveden v naši vojski.

— Javne ure v Beogradu. Beograjski observatorij je sklenil z neko nemško tvrdko pogodbo glede dobave javnih ur. Te ure, šest po številu, bodo razmeščene po najpomembnejših krajih Beograda ter se bodo elektronično potom upravljale iz observatorija. Tako bo obogatel zopet za eno novo napravo, ki bo omogočala vsak čas dognati natančen čas. Stolpne cerkvene ure so tudi v Beogradu — v kolikor sploh obstojajo — tako nezanesljive, kakor pri nas.

— Apostolski administrator za Vojvodino pri papežu. Te dni se je vrnil iz Rima apostolski administrator za Vojvodino, Lajčo Budanović, ki se je skupno z dalmatinskimi in hrvaškimi škofi udeležil škofijske konference v Rimu. Po konferenci je bil nad eno uro v avdijenci pri papežu, kateremu je poročal o cerkvenih prilikah v Vojvodini.

— Spomenik na Kumanovem. Odbor za zgradbo spomenika na Kumanovem padlim junakom je sklenil, da mesto kakega dragocenega kipa zgradi v bližini Kumanovega bolnico. Ker pa je fond v te svrhe še mnogo premal, namerava prirediti odbor več propagandnih izletov. Prvi tak izlet se vrši v Novi Sad. Pri tej priliki se bodo zbirali po mestu darovi za to spominsko bolnico.

— Truplo ubitega najdeno v Dravi. Pri Osijeku so našli v Dravi že na pol strohnelo truplo približno petindvajsetletnega moža. Lasje so že skoraj popolnoma izpadli, in truplo je na več mestih obgrizeno od rib. Na nogah so našli še kos vrvi, s katero je bil najbrže potežen, da je ostalo truplo na dnu struge. Na vratu so pri obdukciji dognali več poškodb, iz katerih je sklepali, da je umrl nasilne smrti. Po mnenju komisije je ležalo truplo že kake tri tedne v vodi, dokler ni vrv, s katero je bilo poteženo, strohnela in je voda dvignila truplo na površje. Oblasti so odredile preiskavo, ki naj razjasni ta zagoneten slučaj.

— Priprave na svečani sprejem maršala Focha v Pragi. Dne 15. tm. bo v Pragi veličastni defile vseh čet praške garnizije pred maršalom Fochem. — V Bratislavi, kot najbolj eksponirani točki proti Madžarski, bo sprejem posebno triumfalen, prisostvoval bo tudi dr. Masaryk.

— Mednarodni šahovski turnir v Karlovi varih. V sredo se je vršil doslej najhujši boj. Tekom dopoldneva ni padla nobena odločitev. Šele popoldne je premagal Wolf Spielmann, Chajes Niemcowicz, Rubinstein Taraschia, Tartakower Thomasa, dočim sta končali partiji Aljehin-Teichmann in Retty-Maroczy remis. Partija Bernstein-Jates je bila prekinjena. Senzacija dneva je tvorila zmaga Grünfelda nad Treybalom.

Celjske vesti.

Smrtna koša. V celjski javni bolnici je umrl v torek, dne 8. maja gosp. Ivan Kvac, nadučitelj v Šmartnem v Rožni dolini vsled vnetja slepiča v 50 letu starosti. Celih 29 let je preživel mož, ki se ni nikdar silil v ospredje, a je tem marljivejšo deloval kot vzgojitelj otrok in učitelj svojega naroda, v tem lepem kraju ter bil priljubljen pri mladini in odraslih. Mnogo dobrega in koristnega je vstvaril tudi kot vzorni gospodar. Čast njegovemu spominu! — V bolnici je umrl nadalje g. Jos. Lipuš, sodni oficijant v p. ter posestniku Jakobu Pilihu in Trnovelj dva majhna fantka na škrlatič.

Finančne zadeve celjskega mesta. Goštilničarska zadruga in trgovski gremij sta vložila priziv zoper pobiranje trošarine na vino, pivo in žganje od 1. jan. l. češ da je pokrajinska uprava za Slovenijo proračun odobrila šele 28. marca t. l. Obč. odbor je priziv kot neutemeljen in prepozno vložil zavrnil. Pri debati o novih davčninah se začasno sklene ostati pri starem in opustiti obdačenje rakkošja. Pač pa se sklene zaprositi za koncesijo za mestno zastavljalnico. Principijelno se odklonijo vse prošnje za odpič veselicega davka. Dovolijo se sledeče podpore: Požarni brambi na Babnem 250 Din., podpornemu društvu za odpuščanje kaznjencev v Mariboru 150 Din. in za sprejem srbskega pevskega društva Stanković 1500 Din. Občina namerava za razna popravila in nove zgradbe v kratkem najeti večje posojilo. Zidanje stanovanjske hiše se opusti, že nakupljeni material proda, progresivna davka na pa ne pobira.

Obrotnadaljevalna šola v Celju. Še zaključila šolsko leto s prav lepim uspehom, kar je naglašal predsednik Obrotnega društva g. Rebek v svojem zaključnem govoru. Šestnajst zolencev je bilo obdarovanih. Šola je priredila v četrtek, dne 10. tm. izlet v Velenje.

Stanovanjska hiša v Celju. Vsled velutarnih razmer se je moralo to važno vprašanje likvidirati na ta način, da se hiša ne bo zidala, opeka in drugi že nabavljeni material pa se proda po dnevni ceni.

Mestno kopališče v Savinji. Cene kopeli za letošnje sezono so sledeče: Časovna karta 50 D, 13 kopeli 12.50, posamezna kopel za odrasle 1.50, za otroke 50 para, za dijakke s časovno izkaznico 15 Din. Z uporabo perila 100% več.

Koroške vesti.

Guštanj. Poročil se je v Ljubljani šet gozdne uprave grofa Thurnja g. Janko Rozman z gosp. Julko Virkovo, otrok. vrtnarico v Studencih pri Mariboru. — Pevsko in godbeno društvo je na postaji v Guštanju svojemu članu zapelo v pozdrav. Bilo srečno!

Guštanj. Trgovec Vincenc Brundula se je protivil v izlozbi na čevljah označiti cene. Bil je pri okrajnem sodišču v Prevaljah kaznovan. Posebno renitentno se je obnašal sin Maks Brundula — ko je službujoči orožnik opozoril očeta in sina na obstoječe predpise. On pač misli, da veljajo za predstavnike nemške liste dragi zakoni kot za Slovence. Čela zadava pride celo pred okrajno sodišče. Sodišče bo nestrpneža že pončilo, da treba zakone spoštovati — tudi — nemško orientiranim ljudem!

Guštanj. Skoraj novo kolo je bilo ukraden H. Brundula, ker je isto pustil kratek čas na veži gostilne Strudl. To priliko je porabil tat in šel s kolesom, kakor se domneva preko meje.

Prevalje. (Umor). Železnica Kapun in Kuster sta nalagala na postaji Prevalje les. Oba sta bila vinjena. Pri delu sta se skregala in nazadnje stopala. Po kratkem času je Kuster vsled poškodb, dobljenih pri pretepu umrl. Zdravnika sta dognala, da ima na glavi poškodbo, ki je bila smrtonosna. Umrl je samec, Kapun pa ima družino. Kapana so odgnali v Maribor.

Prevalje. (Pomanjkanje mesa). Je postalo prav občutno. Cel teden nima mo mesa, tako da smo prisiljeni hoditi v Guštanj poji, kjer pa tudi stane 22 Din. Guštanj se skoraj same suhe krave, boljšo živino pa prodajo mesarji v Maribor ali Dravograd. Se li ne bi mogel izvoz živine radi pomanjkanja v okraju za nekaj časa ustaviti!

Dnevna kronika.

Velik požar v Poljčanah.

Železniška skladišča v plamenih. — Več milijonska škoda. — Prvi nastop mariborske avtoturbinske brizgalne.

Maribor, 12. maja 1923.

Danes zjutraj krog 2. ure je nastal na kolodvoru v Poljčanah požar. Domneva se, da je nastal ogenj vsled isker iz lokomotive. V hipu je bilo železniško skladišče v plamenih. Ogenj se je bliskoma razširil tudi na sosedno skladišče trdke Zupanc iz Pristova. Vsled grozne vročine se je vnelo tudi več v bližini stoječih železniških vozov. Lahen veter je nosil kupe utrinkov daleč po okolici in v nevarnosti je bila vsa vas. Na pomoč je prihitela domača požarna bramba, ki pa je bila sama skoraj brez moči. Telefonično je bila obveščena o požaru tudi mariborska požarna bramba, ki je ob tridesetih na 8. odprla s svojo novo avtoturbinsko brizgalno, ki je pri tej priliki doživela svoj krst, na lice mesta. Na pomoč je prihitela tudi požarna bramba iz Slovenske Bistrice, ki pa ni več stopila v akcijo, ker je bil med tem ogenj že lokaliziran.

Mariborska avtoturbinska brizgalna se je izvršno obnesla. Izkazalo se je, kako velikanskega pomena je ta brizgalna zlasti pri večjih požarih.

Požar je popolnoma uničil železniško skladišče, skladišče trdke Zupanc, dva prazna železniška voza, dva voza opeke in dva voza piva. Škoda še ni precejšnja, računa pa se že pri površnem pregledu na več milijonov dinarjev. Pri rešilni akciji se je ponesrečil nek mariborski ognjegašec, ki je zadobil več lahkih poškodb. Ob pol 9. uri se je mariborska požarna bramba vrnila. Na licu mesta je ostala samo gasilna straža, ker porušeno tramovje še vedno tli, vendar pa je odstranjena vsaka nadaljna nevarnost. Med prebivalstvom je vladalo veliko razburjenje, ker se je bilo resno bati, da se ogenj razširi na vso vas.

Postal tranzitni promet na progi Spilje-Radgona.

Mi smo že svoj čas povodoma pogajali za tranzitni promet na progi Spilje-Radgona odločno povdarili, da je treba pri teh pogajanjih vzeti v poštev ne samo osebni, ampak tudi poštni promet. Vendar se to ni storilo in tako se danes obstoja abnormalnost, da se vsa pošta za Gor. Radgono, Radence, Križevce itd. vozi po dolgih ovinkih preko Pragerskega, Ormoža, odtod z vozno pošto v Ljutomer, odtam zopet po železnici v določene kraje do Gor. Radgone. Tako roma n. pr. pismo iz St. Ilja v Gornjo Radgono cele 3 dni namesto da bi bilo najkasneje v enem dnevu na mestu. — Večje abnormalnosti si pač ni mogoče misliti. Izgovor, da je iz tehničnih ozirov uredba poštne pisemskega in zavojnega prometa na progi Spilje-Radgona nemogoča, je jalov. Pri nekoliko dobre volje in odločnosti bi se brez dvoma tudi to dalo urediti. Zato pozivamo ponovno merodajne činitele v Ljubljani in drugod, naj nemudoma ukreajo vse potrebno, da se konvencija z Avstrijo v tem pogledu izpopolni.

— Smrtna koša. V ljubljanskem Leo-nicu je umrl vladni svetnik g. Ivan Munda, štajerski rojak. Bil je kot narodni delavec vedno v prvih vrstah. Blag mu spomin!

— Kraljica v Splitu. Dne 10. tm. zvečer je dospela kraljica Marija v spremstvu kraljice-matere v Split. Vsa obala je bila pokrita z masami prebivalstva, okrašeni parniki in ladje so v veliki množini šle kraljici naproti. Parnik s kraljico je pristal ob obali med silnim pokanje topov in urnebesnim vzklikanjem naroda. Vsi okoliški hribi so bili razsvetljeni z veličastno iluminacijo, na morju pa je bil prirejen čarobni beneški večer. Po celotni mestu so svirale godbe in pevala pevka društva. Kraljicam je napravilo špalir Sokolstvo, Orjuna, ženska zadruga, kmetijsko ljudstvo in šole. Kano v noč je vse meščanstvo maribor-

stiralo kraljicama, godbe so svirale na vseh straneh.

— Otvoritev telefonske centrale v Petrovcih. Pri pošti Petrovci v Prekmurju je bila otvorena dne 25. aprila t. l. telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni promet z omejeno dnevno službo.

— Redni občni zbor društva koncept-nih uradnikov politične uprave v Sloveniji se vrši dne 26. maja ob pol 16. uri v knjižnični dvorani pokrajinske uprave za Slovenijo z običajnim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora. 2. Volitve novega odbora. 3. Škujnost. Člani ob južni železnici, ki se vdeležijo občnega zbora, se vabijo, naj to vsaj do 18. tm. sporoče odboru, da se morejo pravočasno preskrbeti izkaznice za znižano vožnjo. Ako državna železnica dovoli popust, se člani pravočasno obveste. — Odbor.

— Prostovoljna požarna bramba na Pobrežju pri Mariboru je ustanovila sklad za nabavo avtomobila za prevoz brizgalne, ker ima ob priliki požara skoroda vedno težkoče z vprego, kar pride posebno v poštev pri požarih izven domače občine. Cenjeno občinstvo se uljudno prosi, da po možnosti podpira to prepotrebno akcijo in sicer se reflektira najbolj na denarno pomoč. Kot priznanje za prispevek najmanj 100 dinarjev dobi vsak dobrotnik lepo darilo, obstoječe iz lepo izvedenega častnega diplome z kamnotiskom s polnim imenom blagega darovalca. Kdor pa podari 200 dinarjev ali več, dobi častno diplomu v lopti izpeljavi. Ker se s podporo tega načrta omogoči in pospeši človekoljubno in nepristransko delovanje pobreške požarne brambe, se nadeja odbor izdatnih prijav. Prijave sprejema društvo in iz priznanosti tudi upravništvo tega lista. — Odbor Prostov. požarne brambe na Pobrežju.

— Udeležba pri pogrebu judenburških žrtev. Da se omogoči kolikor mogoče častna in mnogobrojna udeležba ljudstva pri pogrebu judenburških žrtev, so odbor skušal od železniških uprav izposlovati vozne olajšave. V svrhu kontrole je potrebno, da ima odbor pravočasno

VIII. redna seja občinskega sveta mariborskega.

Adaptacije v mestni klavnicí. — Dr. Ravnik odložil mandat. — Sprejem češkoslovaških gostov. Judenburških žrtv. In pevskega društva Stanković. — Kopališče v meščanski šoli. — Občinska mesnica se reaktivira. — Računski zaključek Mestne hranilnice.

Maribor, 11. maja 1923.

Napetost, ki je vladala nekaj časa v občinskem svetu, se je nekoliko polegla, njo pa tudi točnost občinskih svetnikov. Zbirajo se, kakor voda po suhi. Socialisti so bili zelo redko posejani po svojih klopih, klerikalci pa so si dali prirediti še en stol, v očividnem nupanju, da bodo ujeli še kakšnega uskoka.

Po neizogibni polurni zamudi je župan končno otvoril sejo. Po poročilu overovaljčev zapisnika zadnje seje je prečital interpelacijo socialističnega kluba glede adaptacij v mestni klavnicí, ki jih je izvršilo ravnateljstvo klavnice brez vednosti in odobrenja občinskega sveta. Kje je obračun? Nadalje je ravnatelj klavnice delal težkoče neki veliki izvozni tvrdki, ki je radi tega opustila klanje v mestni klavnicí, vsled česar trpi občina precejšnjo škodo. Župan pojasni, da je adaptacija izvršila tvrdka Predovič na lastni račun in z njegovo vednostjo. On je v to privolil, ker je v korist občine, če se občinsko premoženje poveča. Glede ostalih vprašanj bo odgovoril na prihodnji seji. Obč. svetnik Bahun zahteva, da se izvoli posebna komisija, ki naj vso zadevo preišče. Župan zavrača ta predlog, češ, da se ni podana nikakoli obdolžitve in da bo o tem mogoče sklepati še le na prihodnji seji po podanem poročilu.

Nato poroča župan, da je občinski svetnik dr. Rudolf Ravnik odložil mandat, ker je bil izvoljen na listi NSS, iz katere pa je sedaj izstopil. Izstop se sprejme na znanje. Na njegovo mesto stopi davčni upravitelj Anton Rehar. Obč. svet. Roglič izraža svoje zadoščenje nad možnim postopanjem dr. Ravnika ter poudarja pomanjkanje politične poštenosti pri onih, ki sede še danes v občinski dvorani poleg onih, katerim so ob izvolitvi najhujše nasprotovali. Te besede so mogle na obč. svet. Uršiča, ki je nekoliko iz NSS v SLS, ki pa je na vse te politike molčal.

Glede sprejema češkoslovaških gostov, ki pridejo ob binkoštnih praznikih v Maribor, se na predlog obč. svet. dr. Serneca sklene, da se občina oficijelno udeleži sprejema ter priredi odličnim gostom banket. Značilno je, da so za ta predlog glasovale vse stranke razen SLS, ki je hotela menda s tem dokumentirati svoje širokoslovanstvo pojmovanje.

Daljša debata se je razvila o predlogu odbora za prenos judenburških žrtv, naj bi se v Mariboru v okrilju občinskega sveta osnoval poseben sprejemni odbor, ki bi naj skrbel za to, da bi bil sprejem v prvem jugoslovenskem mestu kar največja čast. Obč. svetnik Roglič v daljšem izvajanju tolmači pomen teh žrtv za vse jugoslovensko glavnice, naglašajoč, da bi nikdo izmed današnjih občinskih svetnikov ne sedel na tej dvorani, če bi ne bilo takih borcev za zrušenje Avstrije. So to nedolžne žrtve avstrijskega absolutizma, ki zaslužijo vse spoštovanje. Obč. svet. Bahun se v imenu kluba SPJ pridružuje namerni akciji, naglašajoč, da imajo ravno socialisti največ smisla za take žrtve, ker da hočejo tudi s tem dati duška proti vojni, vojski, tlačanju in zatiranju. Dr. Leskovar izjavlja v imenu kluba SLS, da se z ozirom na stališče, ki ga zavzema stranka v Jugoslaviji, razume, da naj se sprejem kar največja čast izvrši, ker to ravno je žrtve živ dokaz, da je izšlo to izbanje iz naših vrst že leta 1917, ko se južni bratje niso mislili na to. (Seveda! Takrat se je namreč dr. Korošec lovil še na habsburski okvir! Op. nr.) Obč. svetnik Kejžar se v imenu kluba JDS pridružuje predgovornikom. Izvoljen je bil poseben odbor, ki naj uredi vse potrebno, da se ta sprejem vrši na kar najbolj veličasten način. V odbor so bili izvoljeni: župan Grčar, obč. svetniki Kejžar, dr. Leskovar, Roglič in Družovič.

Za sprejem srbskega pevskega društva Stanković se dovoli Glasbeni Ma-

lici podpora v znesku 1000 Dinarjev. V debati se je povdarjala potreba kulturnega spoznavanja in zblizanja med plesemi našega troimenega naroda. Obč. svet. Bahun je bil v začetku z ozirom na slabo finančno stanje občine proti temu, da bi se nadaljevalo s temi podporami, ki so postale v zadnjem času običajne, ker tudi v proračunu za to ni več kritja. Z ozirom na to, da je mestna občina dovolila tudi za sprejem drugih društev primerne podpore, in bi se lahko tolažila odklonitev podpore kot demonstracijo proti Srbom, se je tudi on pridružil ostalim govornikom ter glasoval za podporo.

Župan poroča dalje, da je zastopnica centrale Pomladka rdečega križa gđ. Schönberger pripravljena, urediti na stroške društva svoj čas že od mestne občine projektirano kopališče v meščanski šoli, če se občina obveže, da bo to kopališče nadalje vzdrževala. Občinski svet je na to brez debate pristal.

Nadalje sklene občinski svet na tozadevne predloge, da naloži občina svoje premoženje pri mestnem elektriškem podjetju v obliki posojila, ker se to podjetje bori z velikimi težkočami pri dobavi kreditov. Odobri se nakup 61 kom. šolskih klopi, ki jih je ponudila obrtna centrala po 75 dinarjev komad. Ob. svet. Bahun vpraša župana, kje je akt, v katerega je hotel imeti pred par dnevi vpogled. Akt se tiče neke klavniške zadeve, je datiran od 12. junija 1922, je bil v pravnem odseku, a ga sedaj ni nikjer. Dr. Leskovar kot bivši predsednik pravnega odseka izjavlja, da tega akta sploh ni imel. Akt mora biti pri bivšem obč. svetniku Slanovcu, ki ga pa doslej še ni vrnil.

O zadevi občinske mesnice, ki je bila zlasti klerikalci trn v peti in o kateri so trdili, da ima krog 50.000 din. deficita, je nato poročal obč. svetnik Weigl. Po končnem obračunu se je izkazalo, da je imela mesnica še 14.525 D čistega dobička. O stvari se je razvila daljša debata, pri kateri je padlo mnogo pikrih očitkov na mesarje. O zadevi spregovorimo na drugem mestu. H koncu je bil sprejet predlog obč. svet. dr. Serneca, da se naloži aprovizacijskemu odseku, naj dela na to, da se občinska mesnica čimprej zopet oživetvori, ker je pač krvava dolžnost občine, da nudi revnejšim slojem, in to je večina mestnega prebivalstva, v sedanjem času cenejše meso, pa četudi bo res delala z deficitom. Zaradi tega naj občinski svet še nadalje napadajo, lahko pa bo imel vsako mirno vest, ker bo občina s tem vrnila le svojo dolžnost. Predlog je bil proti glasom klerikalcev sprejet. Le mesar Uršič se je zmotil in dvignil roko, radi česar je pa dobil ukor od »spredaje«.

Mestna hranilnica poroča, da je računski zaključek za leto 1922 dovršen ter prosi, da sestavi občinski svet pregledni odbor, ki v smislu pravil pregleda računa. To nalogo bi imel izvršiti finančnogospodarski odsek. Ker pa je član tega odseka dr. Jerovšek odklonil to funkcijo in je dr. Leskovar v imenu kluba SLS danes ponovno izjavil, da se tega pregleda njegova stranka ne bo udeležila, se je vrnila zadeva odseku, da v svojem delokrogu imenuje ta odbor in nato poroča občinskemu svetu.

V zadevi ugovora stavbenikov se sklene, da se ta ugovor zavrne in občina še nadalje izvršuje vsa stavbna dela v svoji režiji, ker s tem mnogo prihrani.

Po oddaji fekoških del poudnikom je župan ob 10. uri zaključil javno sejo, na kar se je vršila še tajna seja.

Prihodnja seja občinskega sveta je v petek, dne 18. tm.

Klerikalci, mesarji in občinska mesnica.

Vsakomur bo še v spominu, s kakim zadovoljstvom je občinstvo pozdravilo ustanovitev občinske mesnice, ki naj bi bila nekak regulator mesnih cen na mariborskem trgu. Stvar je bila v najlepšem teku in razvoju, ko so začeli klerikalci iz strankarske zavisti napadati občino radi te mesnice. Bilo je to takrat, ko so se začeli klerikalci povlačevati iz koalicije s socialisti ter iskali povoda, kako bi se najlepše izmazali iz neprijetnega socialističnega objema. Nerednosti, ki so se pojavile pri mesnici, so jim bile kajpada dobrodošle in s polno paro so udarili po vseh, ki so bili pri tem količkaj v zvezi. Na njih molilo niti to, da so pri posvetova-

nju klubskih načelnikov z obema rokama podpisali ustanovitev. Trajni napadi v »Straži«, širjenje govorice o velikanskem deficitu, — govorilo se je o 200.000 kronah — so občino končno prisilili, da je mesnico zopet ukinila. Klerikalci so skušali iz cele zadeve napraviti veliko afero, v kateri bi z enim mahom utopili vse demokrate, socialiste in ne vemo koga še.

Na včerajšnji seji občinskega sveta je podal pristojni odsek poročilo o obračunu mesnice. Iz poročila je razvidno, da je mesnica kljub temu, da je prodajala meso po nižji ceni, kljub poneverbam nastavljenega mesarja in kljub visokim režijskim stroškom imela še lep dobiček. Mesar je poneveril krog 50.000 K, ter je bil radi tega kaznovan od sodišča s trimesečno ječo. Z denarjem, ki se je našel pri njem, ter z vrednostjo nabavljenega inventarja je ves deficit popolnoma krit in preostane še lepa svotica. Tako torej izgleda tisti veliki deficit, o katerem se je razpisala »Straža« v celih kolonah.

Ta primer občinske mesnice pa je, kakor je povdarjal na občinski seji občinski svetnik Roglič, zelo poučljiv. Mesar je kradel, blagajničarka, ki je bila v zvezi z mesarjem, je kradla, nabavil se je ves inventar, stojnica, plahte, voz, mesarsko orodje in pri vsem tem v komaj štirimesečnem poslovanju še ni deficita (razen v »Straži«!). In pri vsem tem je prodajala mestna mesnica meso še za par kron cenejše, kakor pa mesarji. Koliko morajo potem zaslužiti še le mesarji, ki prodajajo meso po odušinskih cenah, ki sami delajo in niso odvisni od nastavljenega osobja, kakor občina. Odsek je izračunal, da bi imel mesar, če bi v lastni režiji prodajal isto količino mesa in po istih cenah, kakor mestna mesnica, v tem času nič manj, kakor 112.000 kron čistega dobička.

Glavni vzrok navideznega neuspeha pa je klerikalna gonja proti mesnici. Skoraj vsi mesarji so v klerikalnih vrstah in stranka ima interes na tem, da ščiti mesarje. Seveda jih to nikakor ne moti, da bi se na drugem mestu ne postavljala kot zaščitnica delavstva in uradništva ter sploh revnih slojev. Če bi bili klerikalci sami ustanovili to mesnico, bi bila najboljša na svetu in vsak, ki bi si bil drznil ziniti le besedico proti mesnici, bi bil najostudnejši obrekovalec in lažnik. Ker pa so sprožili misel ustanovitve mestne mesnice drugi in ker je ta mesnica bila trden vijak mesarjem, so jo klerikalci v svojem partizanstvu hoteli na vsak način ubiti. In za nekaj časa se jim je to res posrečilo. Posledice tega občutimo danes vsi pri mesnih cenah. Dočim je drugod meso še vedno po 60 kron, zahtevajo naši mesarji že po 100 in še več. To je torej vsa zasluga klerikalcev za »trpeče« ubogo ljudstvo. In tako je povsod. Vse, kar ni popolnoma klerikalno, je popolnoma za nič. In naj bo še tako dobra stvar, še tako koristna javnosti in splošnosti, če ni klerikalna, je za nič. Tako je pri Mestni hranilnici, tako je pri denarnih zavodih, tako je povsod, kjer nimajo prve in odločilne besede klerikalni mogotci.

Kljub tej klerikalni gonji pa si je občinski svetnik dr. Sernec drznil staviti predlog, da se občinska mesnica zopet oživetvori. Klerikalci to seveda ni bilo po volji, zato pa tudi niso glasovali za to. Če bo torej meso še dražje ali bo ostalo pri sedanjih, za navadne smrtnike, ki niso vsaj upravni svetniki kakšnega klerikalnega zavoda, nedosegljivih cenah, je to edina zasluga klerikalnih občinskih svetnikov, ki poznajo samo blagor mariborskih mesarjev.

Palčki in vile

vabijo 13. maja 1923 ob 15. uri v Narodno gledališče.

Sokolstvo.

o Predavanjs. Sokol priredi predavanja v soboto 12. t. m. ob 20.30 v mali dvorani Nar. doma. Predava. Sr. Teply. Tema: »O živih silah narodnega edinstva«. Predavanje obeta biti zelo zanimivo. — Bratje in sestre, udeležite se ga polnoštevilno; zlasti vabimo dijaštvo. Zdravo!

Mariborske vesti.

Maribor, 12. maja 1923.

† Inž. Drago Svelj.

Drago! Ko si obolel, nisim misliti na nevarnost, ko je postala bolezen grožnja, smo upali, da Ti smrt prizanese. Tebi možu najlepših let. Krčevito smo se oprljali misli: mož, vezan s tisoč in tisoč nitmi na življenje, ki se ni dosegel vrhunca svojega udejstvovanja, ne more in ne sme umreti, življenje ki ustvarja in gradi, ne more in ne sme prenehati. Kako smo se motili! Ura je stekla, luč je dogorela! Premislil si, a umrl nisi duh Tvoj je samo zamenjal temo s svetlobo, spaval je iz doline solz tjakač, kjer ni hlapčevskega življenja materije.

Toda prezgodaj si nam odšel! Ne ob jokujemo Tvoje izgube kot egoisti; ne ob jokujemo jo, ker bi se veselil Tvojega še mladega, idealov polnega življenja v tovariški zajednici, ki ni poznala disharmonij, ne v radosti, ne v tugi....

Usojeno Ti je pač bilo in smrtina koga je pela svojo turobno pesem ravno na praznik Vnebohoda. Poleg ljubljene žene, zveste družice v mukepolnem življenju, večnem trpljenju, poleg Tvojih prijateljev, častilcev in znancev, Te pogrešajo posebno vrsta Tvojih stanovskih tovarišev, ki si jim bil vedno mili drug, čislani in uvaževani kot človek in strokovnjak. Vzel, ki zeva med nami vsled Tvoje izgube, je nepremostljiva, neizpolnjava. Le Tvoj duh, ki bo živel med nami, bo nadomestoval ono, kar je zginelo, da umre!

Te vrstice Tebi, dragi, v nesmrtni nam v trajno svež spomin! Večnaja nam pamjat!

Tovariši!

Pokojuj se je rodil 21. okt. 1893 leta v Borovnici pri Ljubljani. Leta 1905 se je vpisal na poljansko II. drž. gimnazijo v Ljubljani. Gimnazijska leta so minila klama nemirno kakor tako mnogim slovenskim dijakom: z instrukcijami se je preživljal, v dijaški kuhinji se prehranjeval. Kot izvrsten dijak je končal leta 1913. gimnazijske nauke z izvrstnim splošnim. Še isto leto v jeseni se je iskril, biral na češki tehnični visoki šoli (odhaja zemeljski) v Pragi, kjer ga je našla svetovna vojna. Kot poročnik se je boril na soški fronti, kjer ga je zopadala malarija. Zdravil se je v Kraljevi, na Češkem v raznih bolnicah, celo leto mu se je boril s smrtjo ter se je otrekel za nekaj let. Še pred koncem vojne je zopet študiral, vsak dopust je uporabil le za svoj študij. Po prevratu je hitel zopet v Prago, kjer je leta 1919-20. končal svojo strokovno nauke z izvrstno oceno.

Prvo službeno mesto je nastopil 1920. l. v Križevcih na Hrvaškem kot gospodarski pristav in učitelj na ratarnici, toda ostal je tamkaj komaj leto dni. Njega za delom na strokovnem polju ga je privlekla v Maribor, kjer je kot profesor in nastavnik na srednji kmetijski šoli sploh, polagal in položil temelj omenjenemu zavodu. Kot inženir strokovnjak je užival v delu na mladenem zavodu, ki ima prinesiti toliko koristi našemu narodu, poglobljati se je vedno globlje v svojo stroko, v svoje ideje, ki jih je zastopal z verno in tolmarsko ognjem. Bil je srečen v svoji misli, da toli bolj nesrečen v svojem življenju. Neusmiljeno ga je bičala usoda državne ga uradnika in zvesto ga je spremljala pošast — bolezen — ter mu razjedala razgrizla mlado rodbinsko srečo. Umrl je na posledicah zdravljenja z arzenom proti malariji.

Pokojuj se bil izbran in zelo priljubljen učitelj, prvovrsten strokovnjak in blag sodrug. Ponesel je v pozabnost krovnih načrtov in idej, težej in želji, ki so vse bile osredotočene v eni:

Povzdigniti kmetijsko strokovno znanje, dvigniti zavod do veljave in z vsem tem koristiti milemu narodu!

o Pevsko društvo Stanković pride v Maribor v torek, ob 1/1. uro. Prosim vse one rodbine, ki sprejmejo Stankoviča pod svoj krov, da pošljejo na kolodvor kakšnega člana rodbine. Prilago našim gostov bodo nosili na dom gostiteljev. — Obed naj jim pripravijo naše rodbine doma. Popoldne ob 4. uri je sestanek cele srbske družine v parku pri vilonu, od koder jih popeljemo na Korošči. Po koncertu je sestanek v Gručki kleti, kjer jih naš odbor pogosti. Nagod-

Do ženstvo naj pride k sprejemu v narodnih nošah in s cvetjem. Odstopili smo za nje 15 prostorov na desni in levi strani balkonskih sedežev v koncertni dvorani. Družino pozdravi na kolodvoru namestnik velikega župana g. dr. Viljem Pfeifer, g. župan Grčar in predsednik GL Matice g. Dev v imenu vseh kulturnih društev. Družina odputuje iz Maribora v sredo ob 2. uri popoldne in takrat se naj naše narodno občinstvo polnoštevilno poslovi od naših braskih kulturnih delavcev.

Narodne noše na Stankovičevem koncertu. Dame, ki se nameravajo udeležiti koncerta v narodnih nošah, opozarjamo na to, da so sedeži na obeh straneh galerije nad odrom rezervirani za narodne noše ter naj si blagovoliijo pravočasno preskrbeti vstopnice pri Zlati Bršnikovi v Slovenski ulici.

Vsem članom in članicam Orjune v Mariboru. V torek, dne 15. t. m. ob 12.20 urope v Maribor beograjsko pevsko društvo »Stankovič«. Ker je to prvo srbsko pevsko društvo, ki prihaja v naš jugoslovanski Maribor, poziva Upravni odbor Or. Ju. Na. v Mariboru vse svoje člane in članice, da se udeležijo sprejema na kolodvoru ter da po svojih močeh posestijo tudi koncert. Akcijska četa se zbere pred kolodvorom ob 12.10. Noben član ne sme pred formacijo na peronu. Zahteva se točnost in disciplina.

Pevski in dramatični odsek kulturne sekcije Orjune. Pozivajo se vsi člani in članice Orjune, ki žele sodelovati v pevskem ali dramatičnem odseku in ki se še niso javili, da to storijo gotovo in brezpogojno v torek 15. t. m. med 17. in 19. uro v tajništvi v Nar. domu.

Orjuna. Danes v soboto 12. t. m. zbirališče akcijske čete na športnem igrišču »Maribor« točno ob 7. uri zvečer. Prihod obvezni.

Zvonovi potujejo... Danes so v Mariboru blagoslovili in slovesno odpeljali 5 zvonov, ki jih je vlila tukajšnja zvonolivarna Bühl za župno cerkev v Slov. Bistrici. Zvonove so odpeljali župljani na lepo ozaljšanih vozovih. Prvi voz, na katerem je ležal največji zvon, je vozilo 6 konjev.

Opozorilo! Policijski komisariat razglasa: V zadnjih dneh se je vršilo v mestu Maribor sosesbno v nočnih urah več izredov na ulici in v javnih lokalih. Da se prepreči vsako nadaljnje kršenje javnega reda in miru, ima varnostna straža strog nalog, postopati proti izrednikom z vso strogostjo ter jih pregledati brez obzira čez noč v zapore. Proti izrednikom se bo postopalo ne glede na njih pripadnost k eni ali drugi stranki z vso strogostjo le z zapornimi kaznimi in ne glede na eventualno sodno postopanje, ne glede na to, da je bilo izvršeno istodobno tudi kako sodniško kaznjivo dejanje.

V. Kavarin »Beograd« svira duet »Meglič« vsak dan od 20. do 24. ure.

Smešna in otročja postane »Straz«, kadar se hodi na svoj način znositi nad enim ali drugim članom demokratične stranke. Tako n. pr. piše v petek, da se hočeta preleviti v radikale g. Voglar in Weixl. Na drugem mestu pa kakor paglavček grozi s svojo politično močjo, ki jo ima v rokavih. Tako smešno-otročje ne bi smel pisati list stranke, ki se svoje moči res tudi zaveda. Ne pride nam v glavo, odgovarjati kaj več na izbruh pobahtske razposajenosti in nadutosti.

Telefonska avtomatična centrala. Svoj čas se je poročalo, da dobišmo v Maribor telefonsko avtomatično centralo iz reparacijskega materiala iz Nemčije. — Kakor sedaj čujemo, so nevidni splet-karji že zopet na delu, da bi nam Mariborčanom to odgrizli in spravili dotično napravo v Sarajevo. Poklicane činiteleje prosimo, naj ne puste tako zlahka iz rok močnosti, da dobi Maribor to moderno praktično napravo.

Predavanje. V ponedeljek dne 14. t. m. ob pol 8. uri zvečer predava v mali kazinski dvorani g. inž. J. Kukovec o R. Tagorjevi kritiki evropske civilizacije, zlasti nacionalizma. S tem predavanjem se zaključuje sezija predavanj o osebi in delih indijskega pesnika in filozofa Rabindranata Tagore (Takurja).

»Jadrani« društvo beguncev iz tujega, naznanja vsem članom, da se vrši letni občni zbor v ponedeljek dne 14. t. m. ob 20. uri v Kmečki hiši. Narodnega doma s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora, 2. Volitev novega odbora, 3. Sklepnosti. Ker je ta občni zbor velike važnosti, prosimo, da se ga vsi člani polnoštevilno udeležijo. — Odbor.

Koncert vojaške godbe v parku 13. maja. Sporedi: 1. Fučik, Gladiatori. Korčnica. 2. Lineke, V raju Judre. Overture. 3. Parma, Pozdrav iz Gorenjske. Valček. 4. Mascagni, Cavaleria rusticana. Fantazija. 5. Šrabeč, Dalmatinski šajkaš. Barkarola. 6. Ganne, La Csarine. Ruski mazur. 7. Čížek, Iz lepih dana. Srbski potpourri. 8. Jakl, Povratek rezervistov. Korčnica.

Popis živine in vozil. Glasom dopisa komande mariborskega vojnega okraja z dne 7. maja 1923, števil. 1250 vrši se bo še tekom tega meseca za mesto Maribor popis živine in vozil, kar se bo še posebej in pravočasno v časopisni objavilo. Vsled tega se pozivljajo vsi v mestu Maribor bivaajoči posestniki živine (konj in volov) in vozil, kateri dosedaj sploh še niso prijavili živine in vozil mestnemu magistratu, da isto prijavijo dne 16. t. m. v mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg št. 5.-I. od 8. do 14. ure. Kdor bi se temu pozivu ne odzval, bo kaznovan v smislu obstoječih predpisov voj. kazenskega zakona.

Kavarna v mestnem parku. Vsak dan pri lepem vremenu do 24. ure zvečer koncert. Domače pecivo in sladoled.

Pobegnili sta iz Državnega dežjega doma v Mariboru 14letni Ferdinand Šilmeš in 12letni Konrad Kramberger. Svojim tovarišem sta isto jutro pripovedovala, da pojdetaj v Indijo. Zdi se, da sta šla proti jugu po Tržaški cesti in da se klatita kje v mariborski okolici. Dečka imata na sebi temnomodre vrtnje suknjiče, sta bosa in gololava in v kratkih hlačah. Ako bi se ju kje zalotilo, naj se jih takoj odda najbližji orožniški stanici ali pa direktno nazaj v zavod.

Smrtina nezgoda. 65letni delavec Alojz Kranjc na Koroški cesti št. 3 je šel zvečer v svojo dryarnico cepit in žagat drva. Nesreča je hotela, da se je nanj podrla cela kladnica nacepanih drv in ga težko poškodovala. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je podlegel notranjim poškodbam.

Ponočni obiski. Zasebni uradnik K. L. je prijavil, da je neznan individij izrabil njegovo odsotnost in ob 23. uri odprl s ponarejenim ključem njegovo stanovanje ter ga po kratkem brskanju zopet zaprl. Tatvina ni ugotovljena. Podobno se je zgodilo K. M. v Kajzarjevi ulici. Opazila je, da je nekdo odprl njeno stanovanje, brskal po sobi in jo zopet zaprl, ne da bi bil kaj odnesel. Taki ponočni obiski so se dogodili že ponovno in opozarjamo občinstvo, naj bolj pazi na stanovanje. Zelo verjetno je, da neznan obiskovalci »študirajo« večje vlogo. V sopslopih naj pazijo prebivalci sami, ker policija iz samoumevnih razlogov ne more ničesar ukreniti, da bi take »obiske« preprečila.

Zahtevajte brezplačni ilustrovani cenik »KARO« čevljev, ki je opremljen z vsemi zelo praktičnimi pripomočki za odmerjanje noge. Dragotin Roglič, Maribor, Koroška c. 19. Telefon 157. 587

Narodno gledališče

Pred. 186. Sezona 1922-23. Izven abon. V soboto, 12. maja 1923 ob 20. uri.

Zvesti tovariš

Opereta v dveh dejanjih. Spisala: Viktor Léon in K. v. Bakonyi. Vglasil: Emerich Kálmán. Dirigent: Hrabroslav O. Vogrič. Prevaj: Ivan Jerman. Režiser: Pavel Rasberger.

O S E B E:

Karolina pl. Gubendorf, graščakinja. Šturmová Marlena, njena hči. Šustarjeva Martin, baron Schenkenbach, okr. kom. Roško Vitus Rabenlechner, bogat kmet. Rasberger Vaburga, njegova hči. Savinova Ksaver, njegov brat. Harastović Alvin pl. Kammerer, huzarski častnik. Janko Lenka, oskrbnica. Pelkova Ramsauer, župan. Tovornik Portuncula-Immaculata, njegova hči. Kogejeva Župnik. Rožanski Tone. Camer Klara. Lubejeva Mihel. Kosič Kmetje, vojaki.

Godi se l. 1859 po italijanski vojni v gornjeavstrijski vasi Gubendorf. Dejanje se odigra v dveh dneh.

Med izvajanjem vstop ni dovoljen.

Repertoire:

Sobota, 12. maja: Zvesti tovariš (Der gute Kamerad) izv. ab. premijera. Nedeljo, 13. maja ob 15. uri V kraljestvu palčkov, izv. Mladinska predstava. Vprizori dekl. osnovna šola v Studencih. — Ob 20. uri Zvesti tovariš, izv.

»Zvesti tovariš«. Opozarjamo na današnjo premijero operete »Zvesti tovariš« (»Der gute Kamerad«). O opereti smo že poročali. Nedvomno si bo to glasbeno delo takoj pridobilo simpatije občinstva. Jutri zvečer se opereta ponovi v korist »Udruženja gledaliških igralcev« SHS v Mariboru. Popoldne ob 15. uri pa vprizori dekliska osnovna šola v Studencih mladinsko igro s petjem »V kraljestvu palčkov«.

Kultura in umetnost

x Ulderiko Donadini. V Zagrebu je umrl po daljši bolezni hrvatski pisatelj Ulderiko Donadini. Umrl je mlad (29 let), nesrečen, strt telesno in duševno. Izjedala ga je sušica, kateri se je pridružila duševna bolezen. Vsi Donadinijevi spisi nosijo pečat nekakega nevrasteničnega naturalizma kakor spisi velikega šveda A. Strindberga. Donadini je bil nemiren, nikdar zadovoljen duh, ki se je preveč zaganjal »ob trdo skorjo lobanje«, preveč hotel živeti preko svoje moči, zato pa je omagal tako hitro. L. 1915. je izdal prvo knjigo svojih novel »Lude priče«, leta 1916. roman »Sablasi«, l. 1917. roman »Vijavice« in knjigo feljtonov »Kamena s ramena«. L. 1919. je spisal dramo »Berdan«, ki jo je vprizorilo zagrebško gledališče. Drama »Igračka oluje«, sad l. 1920., še ni vprizorjena. Najboljši njegov roman je »Kroz šibice«, ki je izšel lansko leto s predgovorom Gustava Krkleca. — Tik pred smrtjo je izšla knjiga njegovih kritik »Bank«. Izdajal je svoje glasilo »Kokot«, ki sicer ni izhajalo dolgo časa, ki pa je kazalo vso samoniklost njegove literarne individualnosti. V Donadinijevih spisih je mnogo temperamenta, bolnih živcev, sarkazma in ironije, vendar pa je bil nesposoben talent in jako plodovit pisatelj. Filistri bi dejali ob njegovem grobu: Škoda ga je bilo! Tovariši v nemiru in hrepenenju pa bi mu zaklicali v »onstrane«: »Končal si svojo vlogo. Zaveš se padla. Pojdimo v noč!« I—us.

x Slovenskim stenografom! Zdi se mi, da je prišel čas, pregledati naše vrste. Slovenska stenografija se je po našem osvobođenju mogočno razširila in je razorana njiva, ki čaka seljacev. Že l. 1865. se je snovalo društvo slovenskih stenografov, l. 1876. je predlagal Bezenich društvo jugoslovanskih stenografov, do ustanovitve ni prišlo, pač pa so se osnovali trije slovenski stenografski venčki, med njimi prvi v Mariboru 27. febr. 1877 pod vodstvom takratnega sedmošolca Janka Babnika. Tem bolj je združitev stenografov v naših časih potrebna. Vsi, ki se poklicno ali iz zanimanja bavite s slov. stenografijo, sploh vsi, ki imate kaj povedati ali vprašati, strnite se, da si po vzgledu drugih narodov ustanovimo pristojen forum, ki bo čuval nad naše veščino, jo širil in razvijal, pred vsem pa kot prvo nalogo pripravljaj gradivo za prvi kongres. Osrednje društvo bodi v Ljubljani, kjer bodo poklicani prevzeli inicijativo, za mariborsko okrožje sem pripravljen sprejemati prijave. Prof. dr. Anton Dolar.

Pomladanska dirka.

2. dan.

Drugi dan pomladanske dirke, ki jo je priredilo mariborsko dirkalno društvo, ni bil tako ugoden, kakor prvi. Hudi vihar je preplasil mnogo posetnikov, ki so raje ostali doma. Obisk je bil slab, Dirka sama ni bila nič manj zanimiva, kakor prvega dne.

Zelo zanimiva je bila dirka amaterjev na progi 2400 m za sarajevsko nagrado 3.500 K. Zmagal je odnesla »Silvia« (Fran Fillipitsch) z 1:33, drugo mesto zavzema »Mackensen« z 1:34,3, tretje »Vegzet« z 1:36 in četrto »Jirka« z 1:31,7 Totalizator 10:15.

Pri nadomestni dirki za častno darilo Rosmanita na daljavi 2000 m je odnesel zmagi »Lisette« Fran Fillipiča, z 1:33, drugi je bil »Napoleone« z 1:40, tretji pa »Jani« z 1:41. Totalizator 10:10.

Varaždinska dirka na 2000 metrov, nagrada 7.000 K. Zmagala je »Koketka« kmečka kobila z 1:40,3, drugi je bil »Zsupan« z 1:37,6, tretji »Pablo« z 1:41,3, četrta »Afra« z 1:47. Totalizator 10:20.

Dirka prične Dillon (kmečka dirka) na 2000 m, nagrada 4.000 K. Zmagal je odnesla »Koketka« (Ivan Bunlerl) z 1:42,3, drugi je bil »Oran« z 2:15, tretja »Dragolina« z 2:17. Totalizator 10:15. Dirka Turniš na 3.000 m, Prvo nagra-

do je odnesel Fran Fillipitsch z »Lisette« Silvia 1:38,2, drugo Fleischer z »Jani« Eminenz 1:58,7, tretjo Funk z »Leon« Vegzet. Totalizator 10:10.

Prihodnji dirkalni dan v nedeljo dne 13. maja 1923. ob pol 15. uri popoldne. Mesto odpadajočih dirk se priredi dirka najhitrejših konj, v kateri se bodo križali dosedanj zmagovalci. Ta dirka obeta postati posebno zanimiva. Na dirkališče vozi na dan dirke poseben vlak, ki odhaja z glavnega kolodvora ob 13:30 ter se vrača krog 16. ure.

Izpred sodišča.

Tatvine na škofovskem posestvu na Betnavi.

V mesecih februarju in marcu je bilo na škofovskem posestvu Betnava ukraden več perutnine in sicer 14 kokoši, 3 petelini in 3 race. Začetkom leta 1923 so prišli v službo v Betnavo Alojz in Ana Hodacki ter Venec Palcar in Alojz Forstnerič. Kmalu po njihovem prihodu so začele na posestvu ponoči izginjevati kokoši in race, ki so bile zaprte v zaklenjenem hlevu. Vso ukradeno perutnino so storilci prodali trgovcu Lešniku na Tržaški cesti. Kokoši mu je večkrat pri- nesel Alojz Hodacki, tri race pa Ana Hodacki. Alojz Hodacki prizna, da je ukradel več kokoši, ostali trije osumljenci pa tajijo. Trgovec Lešnik pa je vso gotovostjo spoznal Alojza in Ana Hodacki za ona, ki sta večkrat prodala pri njem kokoši. Okrožno sodišče je obsodilo Ana Hodacki na 3, Alojza Hodacki na 2 meseca težke ječe, dočim se krivda Venca Polcarja in Alojza Forstneriča ni dala dokazati ter sta bila oproščena.

Slika z Dravskega polja.

Pril posestniku Juriju Grmu v Lofu, okraj Ptuj, se je dne 7. februarja vršila svaiba. Po stari navadi na Dravskem polju, so prišli na prežo domači fantje, pa tudi Franc Horvat iz Dobrovc. Slednji je nosil pod suknjo odrezano vojaško puško. Domači fantje iz Loke, ki so to opazili, so ga razorožili in postavili na cesto. Horvat se je spustil v beg, so letni posestniški sin Franc Hec ter še dva druga fanta pa so prišli za njim. Pri Grmovi hiši pa je vzel Horvat iz plota drugo puško ter se postavil z isto proti zasledovalcem. Ko so fantje to opazili, so skočili k njemu, da bi preprečili kakšno nesrečo. Dva sta ga prišla, da ne bi mogel streljati, ali vsaj ne zadeti. Hec pa je zasledovanega zabodel z nožem v zadek v hrbet. Prizadjal mu je s tem poleg ene lahke telesne poškodbe v zadnji desni aksilarni črti samo na sebi težko telesno poškodbo, ki je združena s smrtno nevarnostjo. Hec prizna svoje dejanje, zatrjuje pa, da je ravnal v pravici nemilobolnosti. Sodišče je obsodilo Heca radi hudodelstva težke telesne poškodbe na 4 mesece težke ječe.

Gospodarstvo.

g Blagovne borze 11. maja. (Vse v din. za 100 kg). Beograd: pšenica za avgust franko vagon Beograd ponudba 560, zbiranje 350, koruza nova 280. Ječmen za avgust pariteta Beograd 280, oves franko Beograd 290, tendenca slaba.

Novi Sad: pšenica bačka 442, ječmen bački 315, oves bački 205, koruza bačka 250—255, moka bačka »0« 675, »2« 635, »6« 520. Tendenca nespremenjena.

Zagreb: pšenica 445—450, koruza rumena 255—260, bela 295—300, »2« 370—375, ječmen za pivovarstvo 315—320, za krmo 295—305, oves 285—295, moka »0« 685—700, »2« 650—675, »6« 642—650. Tendenca mirna, slaba.

Sport.

ISSK Maribor pozivlja vse igralce prvega in rezervnega moštva na sestanek v nedeljo dne 13. t. m. popoldne ob 10. uri v oblačilnici v Ljudskem vrtu. Odbor.

POSILANO.

Prva mariborska ekSPORTna hiša »Luna«, Maribor, Slomškov trg 11., odhaja za ure, je sklenila za čas birmovanja od 4. tm. dalje dnevno od pol 10. do 12. ure razprodajati ure tudi na drobno ter tako omogočiti javnosti nabavo cenovnih birmanskih daril.

Anton Kiffman, lastnik.

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenča
Rosandra.
(Dalje.) (88)

De Bernis pa da premeni snov pogovora — je bolešno vzdihnil in se dotaknil leve roke.

»Uboji gospod,« — je takoj ginjeno pristavila Suzana. — »Ali močno trpite? Ali ste bili ranjeni?«

»Da, v dvoboju, — udarec s sabljo po levi roki, — ali nesramnež je pač drago plačal svojo predrznost. — Prebodel sem ga!«

»Moj Bog,« — je vzdihnila Suzana, pozabivši i ona, zakaj je bila povabila de Bernisa. — »Dvojoj, — gotovo radi kake dame, kaj ne?«

»Če vam povem radi koga, mi gotovo ne boste verjeli!«

»Verjela vam bom, ker plemenitaši kakor vi ne dajejo svoje besede zastoj!«

»Torej vam moram izjaviti, da sem se dvobojeval zaradi vas,« — je odvrnil de Bernis s popojno hladnokrvno brezobzirnostjo.

»Zaradi mene? — Vi se pač norčujete?«

»Ne, — moja častna beseda! — Radi vas sem se dvobojeval. Ali je to kaj čudnega, ko vas vendar ljubim.«

»Ljubite me!«

De Bernis je videl, kako so pale Suzanine grudi, — lepa mladenka je postala rdeča. — Ne glede na njeno premetenost in njene misli, ji je laskalo, da jo ljubi plemenitaš, kakor kako damo na dvoru.

In bil je celo lep, mlad in navidezno brez odkritosrčnosti.

Govoril je tudi z globokim spoštovanjem, da je res prevzelo njeno žensko mečimernost.

»Kako bi pač mogli dvomiti o moji ljubezni?« — jo je vprašal. — »Ali še niste razumeli, zakaj bi pač hodil tu na okoli? — Za katero? — Kako bi bil drugače tu... kako bi klečal pred vami? — Ljubljena, dražestna Suzana, glejte me, klečim pred vami!«

In res se je spustil na kolena. — Suzana pa ga je prijala za roko ter ga vzdignila in rekla:

»Zakaj ste se pač dvobojevali radi mene?«

»Povedati vam hočem!« — je odgovoril de Bernis, katerega je osupnilo jasno vprašanje, na katerega ni bil pripravljen. — Hitro je iskal dozdevnega vzroka za svojo lažljivo pripoved.

»Poznate gotovo gospoda Berryera?« — jo je vprašal.

»Kako?« — ga je prekinila Suzana. — »Nobene skrivnosti med nama, draga Suzana, — jaz sam sem, in to gotovo veste, zasebni tajnik policijskega poveljnika in vem, da vas je on tudi uslužil.«

»Ah, ah, — in gospod Berryer mi je bil vendar prisegel, da...«

»Ah, ne zaupajte, Suzana, Berryer je človek brez značaja. — On je mojemu nasprotniku razlagal, da upa z vašo pomočjo priti na neke skrivnosti kralja Ludvika XV. Ta plemenitaš pa se je začel smejati in spregovoril par besedi, katere sem smatral žaljive za vas. — Jaz seveda nisem ničesar omenil, ali ko šva bila na cesti, sem mu rekel, da je njegova ovratnica grda in da mu ne stoji lepo, — da bi bilo pač težko dobiti nekaj bolj smešnega. — Vjezil se je, jaz pa sem obstal na svojem in naslednje jutro sva si stala nasproti in v mirnem kotičku v Luksemburgu.«

»Radi mene? — Vi ste storili to radi mene?«

»In zakaj bi se Franc de Bernis ne smel bojevati za ono, katero ljubi?«

S temi besedami je objel Suzano okoli pasa in le-ta, ki pač ni čakala drugega, nego da se poda, se je le navidezno branila njegovega poljuba.

»Suzana,« — je tedaj vzkliknil de Bernis, kakor da je omamljen ljubezni, — »Suzana ljubim te, ti mi moraš dovoliti taje sestanek!«

»Saj sem vam ga že dovolila, saj ste tu pri meni!«

»Ali jaz bi hotel, da prideš ti k meni!«

»K vam?«

»Da, v grad! — Ne boj se ničesar, jaz bom poskrbel, la lahko vstopiš, to bo krasno! — In videla boš lahko vse dragocenosti in krasote gradu, — celo kraljevo spalnico, kajti jaz lahko povsod vstopim!«

Suzana je bila prevzeta od popisa, — ali glokobo je vzdihnila:

»To je nemogoče!«

»Ljubezen ni ničesar nemogočega. — Suzana, — ker te ljubim, ti lahko zagotovim, da...«

»Ali, — saj to ne odvisi od vas, — ampak le od moje strani je nemogoče!« — je odgovorila z nasmehljajem Suzana.

»Jaz ne smem ostaviti svojega mesta, — kajti ne le, da bi me spodili iz službe, ampak zapadla bi tudi kraljevi jezi in maščevanju policijskega poveljnika.«

In postala je resna in zvita preračunjevalka, kot je bila navadno. — Potem pa je razlagala:

»Nekaj vam hočem povedati, gospod Bernis...«

»Pred vsem, dragica, ne zovi me tako, reci mi Franc. — In da te bom lažje razumel, pridi semkaj in vsedi se na moja kolena.«

Suzana se je pustila le navidezno prositi, potem pa se je vsedla na de Bernisova kolena ter mu ovila roko okoli vrata. — Bila je tedaj res dražestna, — mor-da je čustvo do de Bernisa dalo še lepši izraz njenemu obrazu.

»Povedati vam torej hočem, dragi gospod Franc, — da se mi je nekaj sanjalo.«

»Ah, gotovo sanje lepe mladenke!«

»Ne — ampak priprostega kmečkega dekleta,« — je precej duhovito odvrnila Suzana.

»To je pa že hujše,« — si je mislil de Bernis in se pripravil k pazljivemu poslušanju.

»Ali veste, koliko dobim od gospoda Lebel, strežnika kraljevega, — za službo v ti hiši?« — je vprašala.

»Niti pojma nimam o kaj takem! Kakih tisoč lir?«

»Dvetisoč petsto lir letno, gospod!«

»Kolikor imam jaz kot zasebni tajnik policijskega poveljnika.«

»In veste koliko mi da gospod Berryer za jedno besedo, katero mu sporočim semtertja? — Dvatisočpetsto lir letno! — Skupaj torej pettisoč lir letno.«

»Ti pa res dobro računaš, kakor če bi se bila učila iz Alembertove knjige o integralnem računstvu.«

»Prištetu morate še, da pri hišnih fro-kih lahko prihranim približno kakih tisoč lir letno, — imamo torej šest tisoč lir!« — Izračunala sem, da če se mi posreči vzdržati v ti službi kakih šest let, bom končno prihranila šestintrideset tisoč lir, — oziroma, da vzamemo na o-

kroglo — štirideset tisoč lir, — kar je že čisto lepa svotica!«

Tedaj pa je de Bernis vdaril v smeh.

»Kaj vam je pač, gospod,« — je osupnila Suzana.

»Mislim, da je najin ljubezenski sestanek precej originalen.«

»Ah — o ljubezni govori vsakdo, kakor zna, — sicer pa sem večkrat opažala, da gresta ljubezen in denar vstrie!«

»Tedaj — nadaljujmo, — tedaj sem tu že dve leti, — ostati moram še štiri leta — obnašati se pridno in pametno. — Čez štiri leta bom imela šestindvajset let, z štiridesetimi tisoči bom pač lahko dobila moža po mojem okusu.«

»In potem ostanem v Parizu?«

»Ne, ne, dragi gospod! — V Parizu bi bila revna s štiridesetimi tisoči, in če bi hotela trgovati, bi pač lahko vse zgnabila. — V Montrieval pri Villiers-Cotterets bom pa s to svoto prava gospa. — Lahko si bom kupila mlina, travnikov, kmetijo in tudi moža!«

(Dalje prihodnjik.)

Objave.

§ »Železni kralj«. List, čegar prvi nastop v Mariboru je vzbudil veliko senzacijo, namerava ponoviti svoja izvajanja, ki bodo nudila nekaj povsem novega, kot vrtinik, na katerem se nahajajo osebe. Balansirajo na njegovih prsih, istotako jezdeca na konju, dočim leži List na deski, iz katere mole žreblji. Ta dejstva nadkriljuje celo znanega »kralja železnih kraljev« Breitbarta.

§ Mariborska koč. Iz Maribora imamo kadetnice, ali pa iz Hoč čez Reko 3 ure. Priznana dobra postrežba z vsem, kakor v mestnih restavracijah, dalje tudi jajca, mleko in maslo vedno na razpolago. Ker je sneg že izginil, je tura za vsakogar, še tako salonske planince, priporočljiva, ter v spomladni obleki naravnost vabljava.

§ Planinci, kateri ste dobre volje, se naprošate, da se pred vsakokratnim odhodom na Mariborsko koč oglasite v trgovini I. Kravos, Aleksandrova 13. Tam se vedno dobi kaka malenkost za MK. Vsak pravi planinec naj si v čast šteje, ako more tozadevno planinstvo kaj pripomoči. Planin. Zdravol

Najlepše in najboljšje čevlje in nogavice kupite po najnižjih cenah pri Sandale. Anici Traun, Maribor, Grajski trg 1. Dom. čevlji.

Mala oznanila.

Vpokojen orožniški stražmejer, samec iste službe kot vratar, skladiščnik ali nadzorovalec pri kakšnem podjetju ali trgovini. Naslov se izve pri upravi »Tabora«. 957

Pietarica se takoj sprejme. Oman, Šolska ul. 4. 931 2—2

Knjigovodja - bilancist iste službe. Nastop takoj. Ponudbe pod »Samostojen«, poštna zbirnica Maribor. 908

Dobre ohranjeno žensko kelo se kupi. Ponudbe pod »Melje«, na upravnistvo. 948

Lokal se išče. Ponudbe pod »Lokal« na uprave lista. 955

Šivalni stroj »Singer«, skorenov, postelje, emara, divan, rjuhe, madrace in dr. na prodaj. Vpraša se: Retovski trg št. 8, I. nad, levo. 986

Planino in glasovir, dobro ohranjena, se po ugodni ceni prodaja. M. Ornik, Aleksandrova cesta št. 64. 954 2—1

Sprejme se še en gospod na stanovanje. Gajeva ulica 9. 953

Prodaja se hiša blizu državne meje, primerna za vsakega obrtnika ali upokojenca. Natančnejša pojasnila daje Franc Dobaj, trgovec pri Sv. Jurju na Pesnici, pošta Zg. Sv. Kunigota. 936 3—2

Higijenična brivnica se vsem priporoča. Prvo vrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1850

Amaterji! Fotografске potrebščine najboljših znamk vedno v zalogi. Atelje Vlastić, Gosposka ul. 23, I. nadst. 569

Pokrovček s štirimi vleženimi briljanti k damski uri se je v četrtek med 1/1—1 ure opoldne v Grajski-Slovenski ulici izgubil. Naslov pove uprava »Tabora«. 932 2—2

Cement, opeko, slamo, seno, evas, koruzo, krompir, drva, premog vedno pri Andreju Oset, Maribor, Aleksandrova c. 57. Telefon 88. 930 20—2

Stanovaljska hiša s štirimi sobami, oralom zemlje, lepim stavbenim prostorom, 20 minut od Glavnega trga se takoj prodaja. Cena 270.000 K. Kupec se lahko takoj vidi. Studenci, Zrinskega ul. št. 1. 927 2—2

Krasen lestenec z 12 svečami na elektriko, pripraven za grajsčino, takoj na prodaj. Hari, Križevci pri Ljutomeru. 925 2—2

Prodaja se pisalni stroj »Refa«. Kje pove uprava. 915 4—4

Za birmance! Velike izbire gotovih oblik po niski ceni priporoča. J. Vozjak, konfekcija, Vetrinjska ul. 17. 909

3 nova stanovanja na razpolago meseca oktobra pred nekaj let naprej plačati najemnin. Podrobnosti pri upravitelju Šmeletova ulica št. 10 dnevno po 18. uri. 685

Gostilna »Pri 3 ribnikih« Vsako nedelje in praznik salonski koncert ob vsakem vremenu. 950

Začetek ob 15. uri.

Prva slovenska pekarna Anton Strausgitt dedič v Mariboru

se priporoča cenj. občinstvu najokusnejši rženi, beli in mlečni kruh ter najfinije pečene za čaj in kavo. 2804

Sirite povsod naš list!

ARKO COGNAC MEDICINAL

12. maja ob 8. uri zvečer pri Gambrinu drugi nastop. Predstava velikanskih moči. **Železni kralj „LIST“**
 Predprodaja vstopnic pri Zlati Brišnik, Höfer, trgovina z muzikalijami in Ivo Sušnik, Slovenska ulica števil. 15

Koncert Puntigam

v gostilni
 v Mlinski ulici
 v nedeljo, dne 13. maja 1923 ob 15. uri.

Priporočata se
 Hinko in Julija Vidmar.

LEPENKA

se dobi v vsaki količini in vseh številkah po tovarniških cenah v lastnem skladišču Cersaške tovarne v MARIBORU, Maistrova ul. 19. Telefon 402. 945

Perilo, klobuke 2595 78-50
 dežne plašče,

čevlje, gamaše, dežnike, palice, ter razno modno in galanterijsko blago v veliki izbiri, najceneje pri
JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2

Važno za restavracije, menage in izkuhovalnice! 938

Mozgove kosti

prekuhane, kupi vedno in plača najboljšo ceno:
„Gumbarna“, Slov. Bistrica.

DOBAVLJAMO TAKOJ
 po dnevnih cenah s skladišča v ZAGREBU vsakovrstne stroje in orodje

za mizarje, tovarne pohištva, kolarje in žage, ključavničarje, mehanike in delavnice, za klesarje, za tovarne klesarskih in kovinskih izdelkov itd. Bogata zaloga transmisij, motorjev za olje in bencin, kakor tudi popolne opreme za varilnice.

ALAT I STROJEVI D. D.
KARL JETZBACHER, ZAGREB
 Vlačka ulica 25. 695 18-3

PALMA

kaučuk potpetnike in potplate

Prednosti!

Josip Ješovnik

sobo., črkoslikar in pleskar
 Rotovski trg št. 7

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Agilnega

mestnega zastopnika

išče veliko zavarovalno društvo. Velika provizija pri banki, eventuelno večji vložek. Prijave na upravo „Tabora“ pod št. 907. 2-3

Glavna hranilnica in posojilnica Slov. goric pri Sv. Lenartu

vabi na

izvanredni občni zbor

ki se vrši

dne 29. maja 1923 ob 14. uri v uradnih prostorih.

Na sporedu je sprememba pravil.

940 ODBOR.

AMERIKANSKI

In angleški

Singer šivalni stroji

Singer igle in nadomestni dell. Lastna mehanična delavnica.

Singer olje, niti, svila itd.

Prodaja na obroke.

Singer šivalni stroji Bourne & Co., New York.

Centrala za kraljevino SHS, Zagreb, Maruličeva 5.

Podružnice: MARIBOR, Šolska ulica števil. 2. Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Ljubljana, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zaječar in Stip. 341

Zastopstva so v vseh večjih mestih.

Stanovanje s hrano iščeta dve dijakinji. Naslov pove uprava „Tabora“. 943

Radi povzročenih poškodb opozarjamo na prepoved gledanja na Piramido in okoliški gozd. Grajska uprava Burgmeierhof. 943

Čipkasto pokrivalo za posteljo, plišasta preproga, gramofon s 23 ploščami, pernica in omara s predali, na prodaj. Kasarna kralja Petra I. (kadetnica). 941

Dobro ohranjeni glasovir in kompletna spalna soba na prodaj. Josip Majer, Kejsarjeva ulica št. 16. 942

Medic, Rakove & Zankl

d. z. o. z.

Centrala Ljubljana

Podružnica: Maribor, Gosposka ul. 23

Tovarna kemičnih in rudninskih barv in lakov.

Emajlni laki, pravi firnež. Barve za pode, barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavce (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolin, steklarski in mizarjski klej, pleskarski, silikarski in mizarjski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„Meraki“-lak za pode. — Linoleum-lak za pode. 471

Ceniki se začasno ne razpošiljajo.

J. B. ULRICH D. D.

tovarna svinčenih izdelkov
 Zagreb, Jelačičev trg 25. Tel. 13-46. Brzojavni naslov: OLOVO.

tovarne:
 ZAGREB
 GUNPOLDSKIRCHEN
 BUDAPEST

Sorodna podjetja:
 Winiwarter, Wien
 J. B. Ulrich A. G. Berlin
 J. B. Ulrich, Wien
 J. B. Ulrich Budapest
 G. Winiwarter Wien

Svinčeni izdelki kakor cevi, pločvine, original G. Winiwarter, pločvine črne in posvinčene original G., kakor angleške, Stanijol v vseh barvah in tonih. Cevi plinove cevi, železne in posvinčene cevi, zakrivljenke, nastavki itd. iz litega in kovanega železa. Različni materiali za plinove in vodovodne napeljave, kakor tudi sanitarne opreme.

Zdravilišče ROGAŠKA SLATINA

Sezona: Maj-september.

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni. — Gene zmerne — Pred in po sezoni znaten popust. — Največja udobnost. — Zahtevajte prospekte!

852 2-2 Ravnateljstvo zdravilišča.

Danes dirka na Teznu!

Začetek ob pol 15. uri.

Avto odhaja od Velike kavarne ob pol 14. in 14. uri. — Voznina 4 dinarje. — Povratek po dirki.

Posebni vlak vozi ob 13.20.

Lastnik in izdajatelj: Konzorcij „Tabor“. — Odgovorni urednik: Rudolf Ozim. — Tiska: Mariborska tiskarna d. d.